

SEMMELWEIS EGYETEM
Egészségügyi Közszolgálati Kar
Mentálhigiéné Intézet

**Mentálhigiénéés házasság- és család-lelkigondozó
szakirányú továbbképzési szak**

Tanulmányi tájékoztató

Budapest, 2024.

Tartalomjegyzék

INTÉZMÉNYI KERET ÉS ELÉRHETŐSÉG	3
ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK	4
KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK	7
TANTÁRGYLEÍRÁSOK.....	11
MINTATANTERV	72
SZAKDOLGOZATI TÁJÉKOZTATÓ.....	75
MELLÉKLETEK	84

Intézményi keret és elérhetőség

Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet

A Mentálhigiéné Intézet 2010 áprilisától a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar intézményeként folytatja tevékenységét. Az Intézet az Oktatási Hivatal engedélye alapján két mesterképzést (szociális munka mesterképzés, interdiszciplináris családtudomány mesterképzés), valamint kilenc szakirányú továbbképzést (mentálhigiéné szakirányú továbbképzés, mentálhigiéné lelkipogozói szakirányú továbbképzés, laktációs szaktanácsadó szakirányú továbbképzés, integrált szülő-csecsemő/kisgyermek konzultáció továbbképzés, közösségi és családi mediáció szakirányú továbbképzés, iskolai szociális munka továbbképzés, aktív idősödés szakirányú továbbképzés, mentálhigiéné házasság- és családlelkipogozó továbbképzés és munkahelyi mentálhigiéné) indíthat. Intézetünk feladatkörébe tartozónak tekinti a végzett hallgatók praxiskísérését, a kutatáson alapuló folyamatos curriculum-fejlesztést, a képzési szakanyagok készítését, valamint a segítő szakemberek képzését és továbbképzését.

Intézetigazgató: Dr. Pethesné Dávid Beáta, egyetemi tanár

Szakfelelős: Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus

Elérhetőségeink:

Postacím: Mentálhigiéné Intézet
1428 Budapest, Pf. 2.
Cím: Budapest, 1089, Nagyvárad tér 4. XIX. em.
Tel: (1) 266-0878
Fax: (1) 214-5685
Honlap: <https://semmelweis.hu/mental/>

A tanulmányi ügyek intézésének helye és időpontja:

Tanulmányi ügyintéző: Gasparikné Csatári Anikó

E-mail: mentaltanulmanyi@semmelweis.hu,
Cím: 1089, Budapest, Nagyvárad tér 4. (fszt. 77. szoba)
Tel: (1) 226-1022
Fax: (1) 214-5685

Ügyintézés módja: e-mailben előre egyeztetett időpont szerint.

Oktatással kapcsolatos információk:

Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus

e-mail: jaki.zsuzsa@semmelweis.hu

Járay Márton, egyetemi tanársegéd

e-mail: jaray.marton@semmelweis.hu

Fülöpné Fejős Henriett, oktatószervező

fulop.henriett@semmelweis.hu

Általános információk

Jogi háttér

A mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzés a 10/2006. (IX.25.) a szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeiről szóló OKM rendelet alapján került kidolgozásra, és az Egyetem Szenátusának 133/2021. (IX.25.) sz. határozata, valamint az OH FNYF/121-3/2021. határozata értelmében létesült és a FNYF/645-3/2021. határozat alapján indítható a Semmelweis Egyetemen.

A részvétel előfeltétele

A továbbképzésen egyetemi (MA) vagy főiskolai (BA) szintű bármely alapdiplomával lehet részt venni. Amennyiben nem hitéleti diplomára építi a jelentkező a szakirányú továbbképzést, szükséges 30 teológiai kreditet is megszereznie és igazolnia legkésőbb az első tanév végéig. Szükséges továbbá a mentálhigiéné területén előzetesen már megszerzett tudás igazolása, mivel ez a szakképzés már meglévő segítő beszélgetés vezetés kompetenciákra épülő módon biztosítja a specifikus, párok, családok kísérése során alkalmazható készségek elsajátítását. Emiatt a felvétel feltételeként szükséges igazolni szakirányú végzettség megszerzését lelkigondozói vagy mentálhigiénés területen (például mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzési szakon, vagy mentálhigiéné szakirányú továbbképzési szakon szerzett oklevél), vagy ezzel egyenértékű elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzését (pszichológiai és pszichopatológiai ismeretek, segítő beszélgetés gyakorlata), melynek elbírálása a kari Curriculum, Kreditátviteli és Oktatási Bizottság hatásköre. További feltétel legalább 60 óra egyéni vagy 120 óra csoportos önismereti képzés elvégzésének igazolása legkésőbb a második félév végéig (korábbi képzés részeként, vagy attól függetlenül). A képzés legyen valamely, a Pszichoterápiás Tanács Szövetség tagjaként nyilvántartott tudományos társaság, illetve e társaságnak erre feljogosított tagja által tartott befejezett képzés, illetve önismereti pszichoterápia.

Képzési idő

4 félév, 553 tanóra (kontaktóra), kiegészülve a képzésen kívüli hallgatói tanulmányi munkaórákkal. (A kontaktórákból 20-20 óra a 2 intenzív tanulmányi hétvégére esik.)

Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó

Időbeosztás

Minden szemeszterben előre megadott 4 alkalom, alkalmanként 2 nap (munkanapokon).

Hírlevél

A hallgatók a képzési alkalmanként megjelenő Hírlevélből értesülhetnek a képzéssel kapcsolatos aktuális tudnivalókról.

Jelenléti kötelezettség

A Semmelweis Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó pontjainak megfelelően:

<https://semmelweis.hu/jogigfoig/dokumentumtar/szabalyzattar/szervezeti-es-mukodesi-szabalyzat/iii-konyv-hkr/iii-konyv-hallgatoi-kovetelmenyrendszer-iii-2-resz-tanulmanyi-es-vizsgaszabalyzat-es-mellekletei/>

A képzés levelező jellégéből fakadóan az órák blokkokban kerülnek oktatásra, ezért a jelenléti kötelezettség teljesíthető modulonként, a modulhoz tartozó összes óra 75%-án való részvétellel, függetlenül az egyedi tárgyak óráin való részvételtől.

Titoktartási kötelezettség

Az önismeretei kurzusokra (Családi önismeret és önismeret segítő gyakorlatok, Házasság-gondozás) vonatkozóan a titoktartás kötelező. Ennek megszegése a képzésből történő kizárást vonhatja maga után. A titoktartás megszegése olyan súlyos szakmai-etikai vétség, hogy a képzés minden érintettje köteles a

képzés vezetőjének tudomására hozni észlelését. Szintén szigorú titoktartási szabályok vonatkoznak a bemutatott lelkigondozói esetekre: ezek csak anonimizált formában kerülhetnek leírásra és bemutatásra, a csoporttitok a hozott esetekre is vonatkozik.

Kontraindikáció az önismereti stúdiumokon

(1) Az egy munkahelyen közvetlenül együtt dolgozók, illetve a szoros érzelmi kapcsolatban levők nem lehetnek azonos önismereti kiscsoport tagjai, mivel ezek a kontraindikációk átláthatatlanná teszik, s így megakadályozhatják a csoportfolyamatok kezelését.

(2) A képzés közben kialakuló ilyen kontraindikatív helyzetet az érintett hallgatók kötelesek jelezni a képzés vezetőjének, és egyiküknek vállalnia kell a csoportváltást vagy esetleg a képzésből való kimaradást. Amennyiben egymás közt nem tudják eldönteni a változtatást, a képzés vezetője illetékes döntést hozni. A többi csoportnak pedig elvben vállalnia kell, hogy a vezetéssel való előzetes konzultáció után befogadnak egy új csoporttagot.

(3) A képzés sajátélmény csoportjának folyamata mellett más sajátélményű foglalkozáson (akár személyiségfejlesztő, akár pszichoterápiás, akár továbbképzési vagy más céllal) részt venni csak kivételes esetben és indokkal (pl. krízishelyzetben), a csoportvezetők és a szakmai vezető együttes hozzájárulásával és az általuk meghatározott módon lehet.

Információk hallgatóknak

A hallgatók minden képzéssel kapcsolatos aktuális tudnivalókról és az egyes stúdiumok követelményeinek részleteiről az intézet honlapjáról (<https://semmelweis.hu/mental/> <https://itc.semmelweis.hu/moodle>) tájékozódhatnak.

Panaszok kezelése:

Kérjük, hogy hallgatóink a képzéssel, azon belül a tananyaggal, számonkéréssel, oktatókkal kapcsolatos kifogásaikat - az egyetemi Etikai Kódexszel, a Semmelweis Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzat – III. KÖNYV Hallgatói Követelményrendszer – III.7. RÉSZ Jogorvoslati Szabályzattal, valamint az EKK Etikai és Fegyelmi Bizottság ügyrendjével összhangban - időben és megfelelő formában jelezzék. Javasoljuk, hogy elsőként az érintett oktatóval kezdeményezzenek egyeztetést, ha ez nem vezet eredményre, a képzés vezetőjéhez, az Intézet igazgatójához, illetve a kar Dékáni Hivatalához fordulhatnak.

Hallgatói Önkormányzat (HÖK) Irodája

1089 Budapest, VIII. Nagyvárad tér 4. Hallgatói Centrum F-30. terem

E-mail: hok@semmelweis.hu

Tel: 210-2930/56100

Fogyatékosügyi koordinátor

Horváth Balázs

E-mail: horvath.balazs@semmelweis.hu

Tel: 06-20-825-8426

Tanulmányi kötelezettségek

A képzés tanulmányi követelményeire vonatkozóan a Semmelweis Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata az irányadó (<https://semmelweis.hu/jogigfoig/dokumentumtar/szabalyzattar/szervezeti-es-mukodesi-szabalyzat/iii-konyv-hkr/iii-konyv-hallgatoi-kovetelmenyrendszer-iii-2-resz-tanulmanyi-es-vizsgaszabalyzat-es-mellekletei/>).

Az egyes stúdiumokhoz tartozó követelményekről és határidőkről a tájékoztató füzetten kívül a honlapon keresztül részletes tájékoztatást kapnak a hallgatók.

Beiratkozás: A költségtérítési díj fizetésére kötelezett hallgató csak abban az esetben iratkozhat be a következő szemeszterre és folytathatja a képzést, amennyiben a befizetést igazoló dokumentumot vagy annak másolatát leadja, illetve ha részletfizetési kedvezmény vagy fizetési haladék iránti kérelme van folyamatban.

Az egyes stúdiumok tananyaga az előadásokon elhangzottakból, a gyakorlatokon elsajátítottakból és a kötelező irodalomból tevődik össze.

Hivatásetikai alapok

A mintatanterv részét képezi kritériumkövetelményként a hallgatók fogadalomtételle a képzés megkezdése előtt, továbbá a tanulmányuk befejezését követő eskütétel. Ez a tárgy "Hivatásetikai alapok" néven szerepel a mintatantervben. Szakunkon a fogadalomtétel igazolására a hallgató által kitöltött formanyomtatvány Tanulmányi Osztályra történő leadása szolgál, mely tartalmazza mind a fogadalom szövegét, a képzés nevét, a hallgató nevét, a hallgató aláírását, valamint a kitöltés dátumát. Az eskütétel a diplomaosztó keretében történik, amennyiben a végzett hallgató a diplomaosztótól távol marad, diplomaátvételének feltétele az eskü szövegét, a képzés nevét, a hallgató nevét, a hallgató aláírását, valamint a kitöltés dátumát tartalmazó formanyomtatvány Tanulmányi Osztályra történő leadása.

Tanári kar

A képzés tanári kara főállású és részállású intézeti munkatársakból, külső (szerződéses) munkatársakból, önkéntes munkatársakból és (részben külföldi) szakértőkből áll. A teljes stáb nyomon követi, illetve értékeli a hallgatók tanulmányi munkáját és fejlődését.

Kutatás, hallgatói visszajelzés

A képzési program fejlesztésének fontos módja hatékonyságának empirikus kutatása és az eredmények visszacsatolása a curriculumba. Ennek megvalósításához időről időre segítséget várunk a hallgatóktól kutatási anyagok, valamint hallgatói visszajelző kérdőívek kitöltésében.

Szakanyagok

A kötelező és ajánlott irodalom egy része (az Intézet által készített vagy az Intézet gondozásában megjelent jegyzetek) rendelést követően megvásárolhatóak. A könyvrendelés és vásárlás pontos menetéről részletes információk az intézet honlapján találhatóak.

Kiadványaink

A Mentálhigiéné Intézet kezdettől fogva gondoskodik hallgatóinak megfelelő szintű interdiszciplináris tankönyvellátásáról. (Az első sorozat első kiadványa 1988-ban jelent meg, azóta folyamatosan, több sorozatban számos tankönyv vált elérhetővé a hallgatók számára.)

A 2006-ban alapított, félévenként megjelenő European Journal of Mental Health olyan nemzetközi lap, amely angol és német tanulmányaival, 9 nyelven közölt absztraktjaival elsősorban a kelet-közép-európai mentálhigiénés szakembereknek juttat közös érdeklődésre számító szakanyagokat, és kíván preventív szemléletet közvetíteni.

A szakmai kapcsolattartás és tudományos fórum céljait szolgálja az Embertárs című ökumenikus lelkipásztorok és mentálhigiénés lektorált folyóirat, amelyben 2003 óta jelennek meg szakcikkek lelkipásztorok témában.

Intézetünk honlapján (<https://semmelweis.hu/mental/>) bővebb tájékoztatás található a fentiekről, valamint ezeket kiegészítő információkról (kiadványaink, a képzésekre történő jelentkezés stb.).

Képzési és kimeneti követelmények

1. A szakirányú továbbképzési szak megnevezése:

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzés

2. A szakirányú továbbképzési szakon szerezhető szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése: Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe: társadalomtudomány

4. A felvétel feltételei:

5. A képzési idő, félévekben meghatározva: 4 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

7. A képzés célja és a szakmai kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség):

7.1. A képzés célja:

A képzés célja hitéleti alapvégzettségű lelkigondozók továbbképzése a párok, családok lelkigondozásának specifikus területén. A képzés a primér és a korai szekunder prevenció területére fókuszál, olyan helyzetekre, amely lelkigondozói kompetenciákba tartozhat: párkapcsolati és családi problémák megelőzése, illetve korai felismerése és megfelelő ellátásba irányítása.

A házasság- és család-lelkigondozói munka főbb területei hozzájárulnak az egészséges párkapcsolati és családi működéshez, így segítséget nyújtanak a családok széthullásának megelőzésében. Legfőbb területei: párok felkészítése a családi életre (párban, ill. csoportban); családi életciklus-váltást segítő beavatkozások (párban, ill. csoportban); párkapcsolati konfliktusok és problémák lelkigondozói kísérése egyéni settingben; párok közös problémamegoldásának lelkigondozói kísérése. Célja továbbá a spiritualitást is érintő párkapcsolati elakadásokban a párok megoldáskeresésének segítése, a spiritualitás, mint erőforrás integrációja; valamint a minél szélesebb körű, párokat, családokat érintő mentálhigiénés prevenció programok, lelkipásztori modellek megismertetése és adaptálása.

7.2. Szakmai kompetenciák

7.2.1. Tudása

- Ismeri
- - a mentálhigiénés szemléletmódnak megfelelő, lelki egészségre vonatkozó ismereteket az egyének, családok és közösségek szintjén, illetve társadalmi szinten;
- - a lelkigondozói segítő kapcsolatot, rendelkezik annak elméleti kereteit, különös tekintettel az olyan helyzetekre, amelyek során a lelkigondozó egy párral, vagy egy családdal, vagy ezek csoportjaival találkozik;
- - a hatályos hazai szabályozások ismeretében azt, hogy milyen tevékenységeket végezhet lelkigondozóként, és erről a tevékenységéről milyen formában és tartalommal adjon információkat a hozzá fordulóknak;

- - az egyházi intézményekben vagy lelkigondozást igénylő állami intézményekben végzett, házasságokat és családokat segítő lelkigondozói tevékenységhez szükséges ismereteket, a családokat segítő intézményhálózat működésének és az intézmények közötti együttműködés lehetőségeit;
- - a közösségi és liturgikus alkalmak családpsztorációs lehetőségeit;
- - a lelkigondozói kapcsolat kompetenciahatárait, melynek révén felismeri azokat a helyzeteket, azokat a családi problémákat, zavarokat és krízishelyzeteket, amelyekben a lelkigondozói segítségnyújtás keretei, a lelkigondozói kapcsolat adta lehetőségek már nem elegendőek és nem adekvátak, illetve ismeri a családokat támogató hazai ellátórendszerekben folyó munka formáit, kereteit, intézményrendszerét, amelyekbe a hozzá fordulók, ilyen esetekben továbbírányíthatók;
- - a kompetenciahatáraikat meghaladó helyzetek vonatkozásában azt az eljárásmodot, ahogyan a szükséges információadás és támogató kísérés mellett a hozzá fordulókat az ellátórendszer megfelelő intézményeibe tudja irányítani;
- - a lelkigondozói kapcsolat etikai normáinak és alkalmazásuknak a szabályait, különös tekintettel a családokkal, párokkal végzett segítő kapcsolat sajátosságaira;
- - a családokkal kapcsolatos korszerű interdiszciplináris területek - pszichológiai, pedagógiai, szociológiai, demográfiai, etikai, vallástudományi és egyéb családtudományi vagy családokkal foglalkozó tudományágakban - alapvető ismereteit;
- - a családok és a társadalom egyéb alrendszerei közötti kapcsolatokkal, a család társadalmi és kulturális kontextusának alapvető összefüggéseivel kapcsolatos ismereteket

7.2.2. Képességei

Képes:

- a képzésen megszerzett ismeretek integrálásával, a hozzá forduló, lelkigondozói segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkigondozói tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásának, alapidplomájának megfelelő tevékenységi területen és intervenciók eszköztárral;

- a hozzá forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkigondozóként kompetensen kíséni, számukra ezen események során alkalmi lelkigondozói szolgáltatásokat nyújtani;

- a hozzá forduló párok és családok számára a családi életciklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkigondozói kompetenciáik határain belül;

- a kompetenciahatáraikat meghaladó helyzeteket felismerni és a szükséges információadás és támogató kísérés mellett, az ilyen problémákkal, zavarokkal, krízishelyzetekkel küzdő családokat az ellátórendszer megfelelő intézményeibe továbbírányítani;

- prevenciók, edukatív célú programok szervezésére egyének, párok, családok kisebb csoportjai részére;

- támogató kisközösségek létrehozására és a bennük meglévő támogató erőforrások aktiválására párok és családok promotív kísérése érdekében;

- meglévő közösségek revitalizálására párok és családok támogatása érdekében;

- interdiszciplináris teammunkára és az interdiszciplináris látásmód érvényesítésére a lelkipárhelyi tevékenysége során.

7.2.3. Attitűdje

A szakon végzettek rendelkeznek a következő, személyiséghez kötött kompetenciákkal:

- mentális és spirituális egészségre irányuló motiváció;
- empátia, szociális és spirituális érzékenység;
- önreflexiós képesség, szakmai önismeret;
- vezetői, kommunikációs és konfliktuskezelő kompetencia;
- az elsajátított megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró, spiritualitást is érintő lelkipárhelyi intervenciók révén a lelkipárhelyi gyakorlatok során rábízott párokat és családokat a primér és a korai szekunder prevenció területén úgy kíséri és támogatja, hogy lelki egészségüket megőrizhessék, ellenállóképességüket (rezilienciájukat) – egyéni és családi szinten is – növelhessék;
- -a szakterülete vonatkozásában tudományos kutatásokban aktívan közreműködik;
- tevékenységét, munkáját promotív (lelki egészséget fejlesztő) szemléletben, önreflektív módon, etikusan végzi.
- a segítő kapcsolat megkívánta magas fokú etikai érzék.

7.2.4. Autonómiája és felelőssége:

- a megszerzett képességeit az alaphivatásának és alapidiplomájának megfelelő munkakörökben, azon országban és intézményben alkalmazhatja a gyakorlatban is, ahol az érvényes jogszabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik;
- a végzettségével főként egyházi fenntartású intézményekben és szolgálatokban helyezkedhet el, de tevékenységét végezheti szociális, egészségügyi és pedagógiai szolgáltatást nyújtó egyházi, valamint igény szerint alapítványi, egyesületi, állami-önkormányzati fenntartású intézményekben is a mindenkori jogszabályi környezettel összhangban;
- a tevékenysége során életvezetési és igény szerint spirituális kérdésekben nyújt támaszt, fejleszti a klienseik és hozzátartozóik lelki egészségét, támogatja a házasságok és családok kiegyensúlyozott működését, kompetenciáik határainak megtartásával;
- a szakmai munkáját elkötelezetten, felelősségtudatosan, az etikai irányelveknek megfelelően végzi, szükség esetén adekvát módon vesz igénybe szupervíziót;
- munkájára jellemző a folyamatos önreflexivitás, szakmai önállóság, döntéshozási képesség és a szakmaközi együttműködésre való nyitottság.

8. A szakirányú továbbképzés szakmai jellemzői, a szakképzettséghez vezető szakterületek és azok kreditaránya, amelyből a szak felépül:

8.1. Alapozó elméleti ismeretek: 15-25 kredit

Alapvető rendszerszemléleti és családlélektani ismeretek átadása. Családi, párkapcsolati és szexuális fejlődésre vonatkozó specifikus ismeretek átadása. Különböző rendszerszemléleti és családterápiás megközelítések elméleti kereteinek ismerete. A társadalomtudomány, szociológia megfontolásai a családok helyzetéről. Család-és gyermekjogok. Párok és családok lelkipárhelyi kísérésének folyamatára vonatkozó elméleti ismeretek átadása.

8.2. Alkalmazott és interdiszciplináris ismeretek: 30-40 kredit

Specifikus párkapcsolati és családi problémákra valamint családi formációkra, és az ezekkel kapcsolatos intervenciókra vonatkozó elméleti ismeretek átadása. Etikai kérdések a párok és családok lelkigondozásában. Határterületek és kompetenciahatárok: családterápia, családpszichoterápia indikációs területei. A családok ellátásában részt vevő intézményrendszer megismertetése. A rendszerszemléleti megközelítés teológiai integrációja. Specifikus családpszichoterápiás területek és modellek bemutatása.

8.3. Készségfejlesztő stúdiumok: 30-40 kredit

Párok lelkigondozói kísérésének gyakorlata. A beszélgetésvezetés alapvető technikái. Neutralitás és rendszerszemlélet elveinek gyakorlati alkalmazása. Saját esetek lelkigondozói beszélgetés jegyzőkönyveinek csoportos feldolgozása. Speciális lelkigondozói intervenciók technikái. Speciális párkapcsolati és családi problémák és formációk lelkigondozói kísérése. A spiritualitáshoz, hitéhez, morális dilemmákhoz kapcsolódó párkapcsolati konfliktusok, elakadások kísérése. A lelkigondozói kapcsolat kompetenciahatárainak felismerése és tartása.

A mentálhigiénés lelkigondozói ismeretek alkalmazása a családok pasztorációjának specifikus területein. A képzési ismeretek alaptevékenységbe való integrációjának segítése.

8.4. Szakmai és spirituális önismeret-fejlesztő stúdiumok: 15-25 kredit

A mentális és spirituális egészségre irányuló motiváció kialakítása. A reflektív gondolkodás képességének fejlesztése, az egyéni/személyes megközelítési mód megtalálása a lelkigondozásban, a kompetenciahatárok felismerése és tartása, valamint a nevelési-pszichológiai ismeretek és a spiritualitás személyes integrálása. Az eredeti családi kapcsolatokra való reflexió családterápiás önismereti módszerekkel. Spirituális genogram átdolgozása. Párkapcsolati vagy egyéb felnőtt kötődési kapcsolati önismeret fejlesztése. Párok lelkigondozása során felmerülő egyéni önismereti, szupervíziós kérdések átdolgozása csoportban, kreatív technikák és pszichodramatikus elemek alkalmazásával.

9. Szakdolgozat:

A szakdolgozat kreditértéke: 10 kredit

Tantárgyleírások

Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Családlélektan és rendszerszemlélet Rövidített neve: Családlélektan Angol neve: Psychology of Family Relationships and Systemic Thinking Német neve: Familienpsychologie und Systemansatz Kódja:					
Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Szabolcs, egyetemi tanár (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Danis Ildikó, SE MHI tudományos főmunkatárs; Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, SE MHI egyetemi adjunktus; Dr. Papp Zsuzsanna, pszichológus, egyetemi adjunktus					
Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Kollokvium	Óraszám: 8	Jelleg: elmélet	Kredit: 4
Tantárgy felvételének előkövetelménye : Tárgy(ak) neve és kódja: -					
További képzések , amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése : A tárgy keretében a hallgatók megismerkedjenek családi rendszerszemlélet alapfogalmaival, a családi rendszerekkel kapcsolatos különböző elméletekkel, interdiszciplináris ismeretekkel és elsajátítsák a rendszerszerű gondolkodás alapjait a családi fejlődés, az egyéni és családi működésmódok közötti összefüggések vonatkozásában.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A félév során a következő témák családi rendszerszemléletű feldolgozása kerül a fókuszba: A Bronfenbrenner-féle humánökológiai modell, általános és családi rendszerszemlélet, annak fő fogalmai, mechanizmusai, a család fejlődés fázisai: életciklusok, lifespan, lifecourse elméletek; inter- és transzgenerációs hatások. A McMaster-modell és az Olson-modell mint a családi működés megfigyelésére és felmérésére alkalmas két koncepció, egyéni és családi reziliencia. A fejlődés több szintjén (az egyéni, a diádikus, a triádikus és a magasabb rendű családi szinteken) megfigyelhető fejlődési folyamatok és működésmódok közötti összefüggések áttekintésével a hallgatók megismerkednek a segítő beavatkozás lehetőségeivel az életút különböző életszakaszaiban. Foglalkozunk a partnerkapcsolat alakulásával, a szülővé válás és a családdá alakulás folyamatával, a szülő-gyermek és tágabb családi kapcsolatok fejlődésével, a szociális-érzelmi és személyiségfejlődés kihívásaival a teljes életúton keresztül.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák : <ul style="list-style-type: none"> • a mentálhigiénés szemléletmódnak megfelelő, lelki egészségre vonatkozó ismeretek az egyének, családok és közösségek szintjén, illetve társadalmi szinten; • a családok és a társadalom egyéb alrendszerei közötti kapcsolatokkal, a család társadalmi és kulturális kontextusának alapvető összefüggéseivel kapcsolatos ismeretek; • képesek a hozzájuk forduló párok és családok számára a családi életciklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkigondozói kompetenciáik határain belül. 					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: -					
Jelenléti kötelezettség : (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)					

75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.

Félévvégi **aláírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

A félévvégi aláírás feltétele az órai jelenlét. A tárgy szóbeli kollokviummal zárul. Értékelése: ötfokozatú érdemjegy.

Vizsgakövetelmények:

Szóbeli kollokvium

Témakörök:

1. Klasszikus és a modern alkalmazott fejlődés-lélektani elméletek alapismeretei, a fejlődés dinamikáját magyarázó mechanizmusok, folyamatok.
2. Egyéni és családi reziliencia.
3. A partnerkapcsolat alakulása az életúton.
4. A szülővé válás és a családdá alakulás folyamata.
5. Életúti, életciklus kihívások és feladatok I. (Csecsemőkortól serdülőkorig)
6. Életúti, életciklus kihívások és feladatok II. (Fiatal felnőttkortól idősorig)

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Klammer, G. & S. Klar: Hogyan ismerem meg? – A rendszerszemléletű családterápia ismeretelméleti alapjai. In: Brandl-Nebehay, A., B. Rauscher-Gföhler, & J. Kleibel-Arbeithuber (szerk) (2007) Rendszerszemléletű családterápia. (Budapest: Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány), pp. 64–91.
- Családterápiás olvasókönyv. Családterápiás sorozat 1. Bp. Animula, 2001: 7-67.old.
- Goldenberg, I., Goldenberg, H. (2008) Áttekintés a családról. I. kötet, I. fejezet: A családpszichológia alapjai. 1-133. Animula, Bp.
- Dallos R, Procter H: A családi folyamatok interakcionális szemlélete. In.: Bíró S. & Komlói P. (szerk.) Családterápiás olvasókönyv. Budapest. Animula. 2001. pp. 7–52.
- Danis, I., Kalmár, M. (2011). A fejlődés természete és modelljei. In: Danis I., Farkas, M., Herczog, M., Szilvási L. (szerk.) Biztos Kezdet Kötetek I.: Génektől a társadalomig: a koragyermekkorai fejlődés színterei. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest. 76-125.
- Horváth-Szabó K. (2007) A házasság és a család belső világa (Budapest: Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet - Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány) pp. 203-272..
- Danis I. (2008) Összefoglaló kézirat a szülővé válás folyamatáról. Részlet doktori értekezésből. Pdf.
- Walsch F. (2016) A családi rugalmasság erősítése. Animula, Budapest. 9-29., 59-76., 159-177.

Ajánlott irodalom:

- Barnes, G.G. (1991) Család, terápia, gondozás. Családterápiás olvasókönyv I. kötet, Mérei Ferenc Mentálhigiénés Szolgálat, Budapest, 13-29.
- Kurimay Tamás (szerk.): Családterápia és családkonzultáció. Európai táv-oktatási tankönyv, Coincidencia Kiadó, Budapest, 2005. 1., 2., 3., 4., 6., 8. fejezet
- Hajduska Marianna (2008) Krízislélektan. Eötvös Kiadó, Bp.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Rendszerszemléletű primer prevenciós intervenciós technikák

Rövidített neve: Intervenciós technikák

Angol neve: Primary Prevention and Intervention Techniques in Systemic Approach

Német neve: Primäre Präventions- und Interventionstechniken im systemischen Ansatz

Kódja: MIKOMHCL002_1M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Szabolcs, egyetemi tanár (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása: T. Zsindely Katalin, pszichoterapeuta, kiképző családterapeuta, Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna egyetemi adjunktus, Dr. Papp Zsuzsanna Katalin, pszichológus, egyetemi adjunktus, Dr. Török Szabolcs, egyetemi tanár

Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Kollokvium	Óraszám: 8	Jelleg: Elmélet	Kredit: 3
----------------------------------	---	-----------------------------------	----------------------	---------------------------	--------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Tárgy(ak) neve és kódja: -

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése**:

A tantárgy célja az egyes családterápiás iskolák elméleti alapvetéseinek és intervenciós technikáinak megismertetése.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A rendszerszemléletű intervenciók és a családterápia története. A házasságok lelkipogozásának szerepe a családterápia történetében. Az egyes családterápiás iskolák bemutatása, eszköztárak megismertetése, különös tekintettel a párok és családok lelkipogozásában használható primer prevenciós intervenciós technikákra.

Pszichoanalitikusan orientált családterápia. Tárgykapcsolatelméletek a családterápiában. Böszörményi-Nagy Iván és a kontextuális családterápia. Növekedés és fejlődésközpontú családterápiák. Virginia Satir. Strukturális családterápia, Salvador Minuchin. Stratégiás megközelítések. A milánói modell. Megoldásközpontú megközelítés. További rendszerszemléletű megközelítések (narratív terápia, sématerápia). Az iskolák egymáshoz képesti elhelyezése, módszertani integráció lehetőségei.

A tantárgy során megszerzett **készségek** és **kompetenciák**:

- készség az elsajátított megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró, spiritualitást is érintő lelkipogozói intervenciók révén a párok és családok kísérésére és támogatására a primér és a korai szekunder prevenció területén, hogy ezáltal a családok a lelki egészségüket megőrizhessék, ellenálló-képességüket (rezilienciájukat) – egyéni és családi szinten is – növelhessék;
- kompetencia a párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók lelkipogozói kísérésére az egyes családterápiás iskolák elméleti alapvetéseinek és intervenciós technikáinak felhasználásával.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa:

Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)

75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.

Félévvégi **aláírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

A félévvégi aláírás feltétele az órai jelenlét. A tárgy szóbeli kollokviummal zárul. Értékelése: ötfokozatú érdemjegy.

Vizsgakövetelmények:

Szóbeli kollokvium.

Témakörök:

1. A családterápia története.
2. Analitikus és tárgykapcsolat-elméleti megközelítés.
3. A kontextuális családterápia.
4. Strukturális családterápiás megközelítés.
5. Stratégiás családterápiás megközelítés.
6. A milánói modell.

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- A. Brandl – Nebehay, B. Rauscher-Gföhler, J. Kleibel-Arbeithuber (szerk): Rendszerszemléletű családterápia. Alapok, módszerek és aktuális trendek. SE-Mentálhigiéné Intézet – Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Bp, 2007, 21-57, 92-105

Ajánlott irodalom:

- Böszörményi-Nagy Iván; Krasner, Barbara R. : Kapcsolatok kiegyensúlyozásának dialógusa. Coincidencia Kiadó, Bp., 2001.
- Goldenberg H. & L.: Áttekintés a családról II. Animula. 2008.
- Salvador Minuchin: Családok és családterápia. Családterápiás sorozat 15. Bp. Animula, 2006.
- Luigi Boscolo, Gianfranco Cecchin, Lynn Hoffman, Peggy Penn: A milánói módszer. Családterápiás sorozat 12. Bp. Animula, 2000.
- Fodorné Ablonczy Margit: Böszörményi-Nagy Iván útja a kontextuális etikáig. In: Embertárs, Kapcsolataink gyógyulása, 2008/1, 15-26 old.
- Hanneke Meulink-Korf: Többirányú elköteleződés – Böszörményi-Nagy Iván munkásságának mérlege. In: Embertárs, Kapcsolataink gyógyulása, 2008/1, 10-15 old.
-

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Párkapcsolatok kötődéseméleti megközelítése

Rövidített neve: Kötődésemélet

Angol neve: Attachment Theory Approach to Couple Relationships

Német neve: Bindungstheoretischer Ansatz in Paarbeziehungen

Kódja: MIKOMHCL007_1M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Szabolcs, egyetemi tanár (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása: Dr. Török Szabolcs egyetemi tanár, Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna egyetemi adjunktus, Dr. Papp Zsuzsanna Katalin, egyetemi adjunktus, pszichológus, Dupont Kinga pszichológus

Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: kollokvium	Óraszám: 8	Jelleg: írásbeli	Kredit: 4
-------------------------------------	---	-----------------------------------	----------------------	----------------------------	--------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Tárgy(ak) neve és kódja: -

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése**:

A tantárgy célja a gyermek- és felnőttkori kötődés szerepének bemutatása a családi kapcsolatok alakulásában.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A kurzus keretében bemutatásra kerülnek a kötődésemélet gyakorlati szempontból legfontosabb fogalmai. Az előadások kitérnek a felnőtt kötődést fókuszba állító rendszerszemléletű megközelítések, különös tekintettel az Érzelmekre Fókuszáló Terápia elméletére és pszichoedukatív keretben történő alkalmazási lehetőségeire.

Főbb témakörök: Kötődésemélet történeti megközelítésben. Kötődéseméleti kulcsfogalmak. A kötődés szerepe a családi kapcsolatokban. A felnőtt kötődést fókuszba állító rendszerszemléletű megközelítések. Az Érzelmekre Fókuszáló Terápiás (EFT) megközelítés elmélete. Az EFT szemléletén alapuló, prevenció célú, párkapcsolati rezilienciát erősítő csoportos programok módszertanának és célkitűzéseinek ismertetése. A kötődési szükségletek és a kapcsolódó primer érzések, mint a párkapcsolati dinamikát meghatározó tényezők vizsgálata speciális élethelyzetekben. Kötődési sérülések és az AIRM modell.

A tantárgy során megszerzett **készségek** és **kompetenciák**:

- Rendelkeznek a mentálhigiénés szemléletmódnak megfelelő, lelki egészségre vonatkozó ismeretekkel az egyének, családok és közösségek szintjén, illetve társadalmi szinten;
- rendelkeznek a lelkigondozói segítő kapcsolatra, annak elméleti keretére vonatkozó ismeretekkel, különös tekintettel az olyan helyzetekre, amelyek során a lelkigondozó egy párral, vagy egy családdal, vagy ezek csoportjaival találkozik;
- a képzésen végzetek képesek a képzésen megszerzett ismeretek integrálásával, a hozzájuk forduló, lelkigondozói segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkigondozói tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidiplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervenció eszközökkel.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa:

Megadott szakirodalom olvasása

Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)

75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.

Félévvégi **aláírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

A stúdiumon való aktív részvétel. Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.

Vizsgakövetelmények:

Írásbeli kollokvium.

Témakörök:

1. Kötődéelmélet történeti megközelítésben.
2. Kötődéelméleti kulcsfogalmak.
3. A kötődés szerepe a családi kapcsolatokban.
4. A felnőtt kötődést fókuszba állító rendszerszemléletű megközelítések.
5. Az Érzelmekre Fókuszáló Terápiás (EFT) megközelítés elmélete.
6. Az EFT szemléletén alapuló, preventív célú, párkapcsolati rezilienciát erősítő csoportos programok módszertanának és célkitűzéseinek ismertetése.
7. A kötődési szükségletek és a kapcsolódó primer érzések, mint a párkapcsolati dinamikát meghatározó tényezők vizsgálata speciális élethelyzetekben.
8. Kötődési sérülések és az AIRM modell.

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Sue Johnson: Kapcsolatra teremtve. Ölelj át! – Együtt, Istennel. Bp., Harmat – EFT Alapítvány, 2018.
- Sue Johnson: Kapcsolatépítő beszélgetések – Ölelj át! munkafüzet, EFT Alapítvány, 2020.
- Susan Johnson: Az érzelmekre fókuszáló párterápia gyakorlata. Oriold Kiadó. 2016. p. 1-54.

Ajánlott irodalom:

- Karin Wagenaar: Hogyan legyek boldog veled? Ursus Libris Kiadó. 2018.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Családtudományi alapok

Rövidített neve: Családtudomány

Angol neve: Fundamentals of Family Science

Német neve: Grundlagen der Familienwissenschaft

Kódja: MIKOMHCL003_1M

Tantárgyfelelős: Dr. Pethesné Dávid Beáta egyetemi tanár (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása: Dr. Pethesné Dávid Beáta egyetemi tanár, Dr. Bóné Veronika, tudományos munkatárs, Dr. Joób Máté, egyetemi docens

Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Kollokvium	Óraszám: 8	Jelleg: elmélet	Kredit: 3
----------------------------------	---	-----------------------------------	---------------	---------------------------	--------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:** Tárgy(ak) neve és kódja: -

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése:**

A hallgatók a félév során megismerkednek a családtudomány jelentésével, alapvető témakörreivel, valamint rendszerben tudják áttekinteni a képzés különböző kurzusain elsajátítandó tudományterületeket.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A családtudományi alapismeretek tárgya a családra hatást gyakorló környezeti rendszerek közül a hallgatók behatóbban foglalkoznak a kronorendszert képező történelmi aspektusokkal és a makrorendszer főbb területeivel (kulturális, szubkulturális sajátosságok, demográfia, társadalmi trendek). Megismerkednek a családdal foglalkozó tudományok alapvető kérdésével – mekkora az öröklődés, illetve a környezeti faktorok szerepe a viselkedésünk alakulásában –, mely a modell összes rendszerét átszövi.

Továbbá a hallgatók foglalkoznak az értékek jelentésével, típusaival, kutatási lehetőségeivel. Megvizsgálják az értékek, értékrendszerek változásait a társadalmi változásokkal összefüggésben, illetve tanulmányozzák a különböző társadalmi csoportokra jellemző értékstruktúrákat. Ezzel összefüggésben megjelennek a családdal szorosabb összefüggésbe hozható értékválasztások, a társadalomban jellemzően jelenlevő család típusok, családstruktúrák.

Behatóbban tanulmányozzák a szülők kapcsolathálózatának jelentőségét, annak jellemzőit, illetve kiemelten foglalkoznak a mezorendszer elemei közül a vallás szerepével.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák:**

- a családokkal kapcsolatos korszerű interdiszciplináris területek - pszichológiai, pedagógiai, szociológiai, demográfiai, etikai, vallástudományi és egyéb családtudományi vagy családokkal foglalkozó tudományágakban - alapvető ismeretei;
- a családok és a társadalom egyéb alrendszerei közötti kapcsolatokkal, a család társadalmi és kulturális kontextusának alapvető összefüggéseivel kapcsolatos ismeretek.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa:

Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.

Félévvégi **alíírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

A félévvégi alíírás feltétele az órai jelenlét. A tárgy szóbeli kollokviummal zárul. Értékelése: ötfokozatú érdemjegy.

Vizsgakövetelmények: írásbeli kollokvium

Témakörök:

1. Család és történelem

2. Demográfia, társadalmi trendek
3. Családstruktúrák, családtípusok
4. A kapcsolathálózatok

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Tóth Olga (2012): Társadalmi integráció és család. In: Kovách I. – Dupcsik Cs. – P. Tóth T. – Takács J. (szerk.) Társadalmi integráció a jelenkori Magyarországon. Budapest: Argumentum Kiadó és MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet, 369–382. <http://mek.oszk.hu/12700/12706/12706.pdf>
- Makay Zsuzsanna: Párkapcsolati magatartás és családalapítás a fiatalok körében In: Magyar Ifjúság 2012. pp. 53-89. http://kutatopont.hu/files/2013/09/Magyar_Ifjusag_2012_tanulmanykotet.pdf
- Pongrácz Tiborné: A demográfiai értékrend változásában szerepet játszó főbb népesedési folyamatok. In.: A családi értékek és a demográfiai magatartás változásai, KSH. 2011. 17-35. oldal. <http://demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/kutatasijelentesek/article/view/379/118>
- Pongrácz Tiborné: Párkapcsolatok. In: Demográfia 2012. 11-19. <http://www.demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/demografiaiportre/article/viewFile/664/228>
- Kagitcibasi, C. (2003) A család és a család változása. In Nguyen Luu L.A. és Fülöp M (szerk.), Kultúra és pszichológia. Osiris, Budapest. 311-334.

Ajánlott irodalom:

- Gödri Irén (2001): A házassági kapcsolatok minősége és stabilitása. In: Kutatási Jelentések 66. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet: 9-46. <http://www.demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/kutatasijelentesek/article/view/424>
- Somlai Péter: A családi kapcsolatok társadalomtörténetének irányai in: Schadt Mária (szerk.) Családszociológia. Szöveggyűjtemény. Pécs. 2002. pg. 13-43
- Bereczkei t., Gyuris P., Köves P., and Bernáth L. (2003) Homogámia, genetikai hasonlóság, imprinting. A szülői modellek szerepe a párválasztási preferenciák kialakulásában. Magyar Pszichológiai Szemle 58: 473-494.
- Dávid Beáta, Barna Ildikó, Bóné Veronika, Hegedűs Réka, Izsák Éva: A rendszerváltás családtörténetei – Huszonöt év Budapest árnyékában. Budapest: L'Harmattan Kiadó, 2016.
- S. Molnár Edit: Családi értékek - magatartások - demográfiai tendenciák. In. Századvég. 1999 ősz. <http://www.c3.hu/scripta/szazadveg/14/molnar76.htm>
- Albert F, Dávid B. (2004): Családi kapcsolatok és családműködés egy kétgenerációs vizsgálat tükrében. Embertárs. 2004/3, pp. 250-262.
- Albert Fruzsina – Pethesné Dávid Beáta (2012): Az interperszonális kapcsolathálózati struktúra átrendeződése Magyarországon- In Kovách I. – Dupcsik Cs. – P. Tóth T. – Takács J. (szerk.) Társadalmi integráció a jelenkori Magyarországon. Budapest: Argumentum Kiadó és MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézet, 343-357. <http://mek.oszk.hu/12700/12706/12706.pdf>
- Albert F, Dávid B: Családi kapcsolatok és családműködés egy kétgenerációs vizsgálat tükrében. *EMBERTÁRS* 2:(3) pp. 250-262. (2004)

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Párok és családok lelkipogozói kísérésének elmélete I

Rövidített neve: Lelkipogozói kísérés

Angol neve: Theory of Pastoral Care for Couples and Families I.

Német neve: Theorie der Seelsorge für Paare und Familien I.

Kódja: MIKOMHCL004_1M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása: Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus, Dr. Török Szabolcs, egyetemi tanár

Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Kollokvium	Óraszám: 8	Jelleg: elmélet	Kredit: 3
----------------------------------	---	-----------------------------------	----------------------	---------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Tárgy(ak) neve és kódja: -

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése**:

Párok, családok lelkipogozó settingben való kísérése kereteinek, a folyamat szakaszainak és fő működésmódjának, hatótényezőinek ismertetése.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

Lelkipogozói modellek alkalmazásának lehetőségei a családokkal, párokkal folytatott lelkipogozói kapcsolat keretében. A lelkipogozói segítő kapcsolat kulcsfogalmainak újragondolása a több személlyel folytatott rendszerszemléletű kísérés folyamatában (alpmagatartás – többoldalú melléállás – érintődés – bevonódás – távolságtartás – önreflexió). A lelkipogozói kompetencia és határai. A kapcsolatfelvétel, a keretek kialakításának sajátosságai. A lelkipogozói folyamat illesztése az esetleges további lelkipogozói szerepkörökkel, gyülekezeti szerepkörökkel. A lelkipogozó társsal közösen folytatott munka dinamikájának, feltételrendszerének ismerete. Erőforrások feltérképezése és az ezzel való munka a párok, családok lelkipogozásában. Szeparált találkozások indikációjának szempontjai, az itt elhangzó információk közös térbe vitelének szempontjai. A továbbküldés indikációi, módja. Elsődleges és másodlagos változások, mint a lelkipogozói folyamat lehetséges eredményei.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák**:

- a lelkipogozói segítő kapcsolatra, annak elméleti keretére vonatkozó ismeretek, különös tekintettel az olyan helyzetekre, amelyek során a lelkipogozó egy párral, vagy egy családdal, vagy ezek csoportjaival találkozik;
- annak ismerete, hogy a hatályos hazai szabályozások ismeretében, milyen tevékenységeket végezhetnek lelkipogozóként, és erről a tevékenységükről milyen formában és tartalommal adnak információkat a hozzájuk fordulónak;
- a lelkipogozói kapcsolat kompetenciahatárainak ismerete, melynek révén felismerik azokat a helyzeteket, azokat a családi problémákat, zavarokat és krízishelyzeteket, amelyekben a lelkipogozói segítségnyújtás keretei, a lelkipogozói kapcsolat adta lehetőségek már nem elegendőek és nem adekvátak, illetve ismerik a családokat támogató hazai ellátórendszerekben folyó munka formáit, kereteit, intézményrendszerét, amelyekbe a hozzájuk fordulók, ilyen esetekben, továbbirányíthatók;
- a lelkipogozói kapcsolat etikai normáinak és alkalmazásuk szabályainak ismerete, különös tekintettel a családokkal, párokkal végzett segítő kapcsolat sajátosságaira;
- képesek a hozzájuk forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkipogozóként kompetensen kíséni, számukra ezen események során alkalmi lelkipogozói szolgáltatásokat nyújtani.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa: -

Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)

75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.

Félévvégi **alíírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

Az alíírás feltétele az előadásokon való részvétel. A kurzus írásbeli kollokviummal zárul. Értékelése: ötfokozatú érdemjegy.

Vizsgakövetelmények:

A tantárgy egyik témakörének kifejtése írásbeli dolgozat keretében.

Témakörök:

1. Lelkigondozói modellek alkalmazásának lehetőségei a családokkal, párokkal folytatott lelkigondozói kapcsolat keretében.
2. A lelkigondozói segítő kapcsolat kulcsfogalmainak újragondolása a több személlyel folytatott rendszerszemléletű kísérés folyamatában (alapgatartás – többoldalú melléállás – érintődés – bevonódás – távolságtartás – önreflexió).
3. A lelkigondozói kompetencia és határai. A továbbküldés indikációi, módja.
4. A kapcsolatfelvétel, a keretek kialakításának sajátosságai a családokkal, párokkal folytatott lelkigondozói kapcsolatban.
5. A lelkigondozói folyamat illesztése az esetleges további lelkigondozói szerepkörökkel, gyülekezeti szerepkörökkel.
6. A lelkigondozó társsal közösen folytatott munka dinamikájának, feltételrendszerének ismerete.
7. Erőforrások feltérképezése és az ezzel való munka a párok, családok lelkigondozásában.
8. Szeparált találkozások indikációjának szempontjai, az itt elhangzó információk közös térbe vitelének szempontjai.
9. Elsődleges és másodlagos változások, mint a lelkigondozói folyamat lehetséges eredményei.

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Hézszer Gábor (2001): *Miért?* - Rendszerszemlélet és lelkigondozói gyakorlat. Kálvin Kiadó, Bp, 2001
- Brandl-Nebehay, B. Rauscher-Gföhler, J. Kleibel-Arbeithuber (szerk.): *Rendszerszemléletű családterápia. Alapok, módszerek és aktuális trendek.* Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet. Párbeszéd (Dialógus) alapítvány. Budapest. 2007. pp. 21-57, 169-208, 235-256.
- Sells & Yarhouse (2024): *Konfliktuskezelés a párok lelkigondozásában.* Bp., Harmat. 1. rész (15-85. old.)

Ajánlott irodalom:

- Everett L. Worthington Jr.: *Marriage Counseling: A Christian Approach to Counseling Couples* InterVarsity Press, Illionis, USA (1993)
- Everett L. Worthington Jr.: *Hope-Focused Marriage Counseling : A Guide to Brief Therapy* InterVarsity Press, Illionis, USA (2005)
- Jonathan D. Holmes: *Counsel for Couples: A Biblical and Practical Guide for Marriage Counseling,* (2019)
- Susanne Midori Hanna: *The Practice of Family Therapy – Key Elements Across Modells.* Fifth edition, Routledge (2019)
- Michael Klessmann: *A klinikai lelkigondozás kézikönyve,* Debrecen, 2002.

Mentálhigiéné házasság- és család-lelkipogozói szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Párok és családok lelkipogozói kísérésének elmélete II

Rövidített neve: Lelkipogozói kísérés II.

Angol neve: Theory of Pastoral Care for Couples and Families II.

Német neve: Theorie der Seelsorge für Paare und Familien II.

Kódja: MIKOMHCL004_2M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása: Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna PhD, egyetemi adjunktus; Dr. Török Szabolcs, egyetemi tanár

Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 8	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 3
-------------------------------------	---	--	----------------------	-----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Tárgy(ak) neve és kódja: **Párok és családok lelkipogozói kísérésének elmélete I.**

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése**:

A tantárgy célkitűzése a párok lelkipogozása során felmerülő specifikus kérdések, folyamatok, intervenciók technikák megismertetése. A hallgatók „A párok és családok lelkipogozói kísérésének elmélete I.” tantárgy során megismerkedtek a folyamat szakaszaival, felépítésével, fő célkitűzéseivel, melynek továbbvitele ez a kurzus, ahol az egyes szakaszok mélyrehatóbb ismertetése, az azokhoz tartozó elméleti modellek bemutatása, adott témakörhöz tartozó intervenciók eszköztár gazdagítása kerül előtérbe.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

Egyéni és kapcsolati szükségletek a házasságban. A személyiség alakulásának spiritualitást integráló modellje az elkötelezett párkapcsolatokban.

Változások a házasságban, a házasság egyes stádiumaihoz kapcsolódó specifikus intervenciók.

A házasság mint az értelemkeresés fontos fóruma.

Megbocsátás a házasságban.

A párok lelkipogozása szakaszainak speciális kihívásai – szövetség kialakítás, a házasság erőforrásainak és hozott problémáinak megismerése, felmérése, beleértve a spiritualitással kapcsolatos erőforrásokat és elakadásokat is. Ellenállás és visszarendeződés kezelése. Verbális és non verbális technikák alkalmazásának indikációi. A változások megszilárdítása.

Egyéni problémákkal való munka a házasság-lelkipogozói keretek között.

Hitéleti, vallási különbségekhez kapcsolódó házastársi konfliktusokkal való munka párok lelkipogozása során.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák**:

- a lelkipogozói segítő kapcsolatra, annak elméleti keretére vonatkozó ismeretek, különös tekintettel az olyan helyzetekre, amelyek során a lelkipogozó egy párral, vagy egy családdal, vagy ezek csoportjaival találkozik;
- annak ismerete, hogy a hatályos hazai szabályozások ismeretében, milyen tevékenységeket végezhetnek lelkipogozóként, és erről a tevékenységükről milyen formában és tartalommal adnak információkat a hozzájuk fordulónak;
- a lelkipogozói kapcsolat kompetenciahatárainak ismerete, melynek révén felismerik azokat a helyzeteket, azokat a családi problémákat, zavarokat és krízishelyzeteket, amelyekben a lelkipogozói segítségnyújtás keretei, a lelkipogozói kapcsolat adta lehetőségek már nem elegendőek és nem adekvátak, illetve ismerik a családokat támogató hazai ellátórendszerekben folyó munka formáit, kereteit, intézményrendszerét, amelyekbe a hozzájuk fordulók, ilyen esetekben, továbbirányíthatók;

<ul style="list-style-type: none"> • a lelkigondozói kapcsolat etikai normáinak és alkalmazásuk szabályainak ismerete, különös tekintettel a családokkal, párokkal végzett segítő kapcsolat sajátosságaira; • képesek a hozzájuk forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkigondozóként kompetensen kísérsni, számukra ezen események során alkalmi lelkigondozói szolgáltatásokat nyújtani.
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Írásbeli dolgozat elkészítése.
Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van) 75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: Az aláírás feltétele az előadásokon való részvétel. A tárgy beadandó dolgozattal zárul: egy téma komplex kidolgozása. Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.
Vizsgakövetelmények: A tantárgy egyik témakörének kifejtése írásbeli dolgozat keretében. Témakörök: <ol style="list-style-type: none"> 1. Változások a házasságban és a hozzájuk kapcsolódó specifikus intervenciók 2. Vádaskodás, bűn és megbocsátás – ezek kezelése a párok lelkigondozása során 3. Hitéleti, vallási különbségekhez kapcsolódó házastársi konfliktusokkal való munka párok lelkigondozása során. 4. A párok lelkigondozásának adott szakaszához (szövetségkötés, probléma és erőforrások feltérképezése) kapcsolódó intervenciók 5. A párok lelkigondozásának adott szakaszához (ellenállás, visszarendeződés, változás megszilárdítása) kapcsolódó intervenciók
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: Kötelező irodalom: <ul style="list-style-type: none"> • Hézszer Gábor (2001): Miért? - Rendszerszemlélet és lelkigondozói gyakorlat. Kálvin Kiadó, Bp, 2001 • Sells & Yarhouse (2024): Konfliktuskezelés a párok lelkigondozásában. Bp., Harmat. 2. rész (85-165. old.) Ajánlott irodalom: <ul style="list-style-type: none"> • Everett L. Worthington Jr.: Marriage Counseling: A Christian Approach to Counseling Couples (1993) • Everett L. Worthington Jr.: Hope-Focused Marriage Counseling : A Guide to Brief Therapy (2005) • Jonathan D. Holmes: Counsel for Couples: A Biblical and Practical Guide for Marriage Counseling (2019) • Jenkins,H.: A rendszer kezelése. Animula, pp.19-42. • Peggy Papp (2014): A változás folyamata. Animula. pp. 28-90; pp. 179-197 • Brandl-Nebehay, B. Rauscher-Gföhler, J. Kleibel-Arbeithuber (szerk.): Rendszerszemléletű családterápia. Alapok, módszerek és aktuális trendek. Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet. Párbeszéd (Dialógus) alapítvány. Budapest. 2007.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Házassági és családi problémák és zavarok I.

Rövidített neve: Kapcsolati zavarok I.

Angol neve: Relationship dysfunkions I.

Német neve: Beziehungsstörungen I.

Kódja: MIKOMHCL008_1M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása:

Dr. Barát Katalin, pszichiáter, kiképző családterapeuta, óraadó oktató

Kalla Éva, szociális munkás, családterapeuta, óraadó oktató

Dr. Komlósi Piroska, klinikai szakpszichológus, kiképző családterapeuta, óraadó oktató

Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Kollokvium	Óraszám: 8	Jelleg: elmélet	Kredit: 4
-------------------------------------	---	-----------------------------------	----------------------	---------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Tárgy(ak) neve és kódja: -

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy célkitűzése:

A tantárgy célkitűzése specifikus ismeretek elsajátítása az különböző családi formációk sajátos kihívásairól, pszichodinamikai sajátosságairól, és a segítségnyújtás irányelveiről, lehetőségeiről. Célja továbbá a sajátos problémákra vonatkozó elméleti ismeretek átadása, és a segítségnyújtás alapelveinek, specifikumainak megismertetése ezekre a problémákra vonatkozóan.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

Speciális családi formációk: egyszülős családok, újrászászódottak, patchwork családok, és az ezekre jellemző pszichodinamikai sajátosságok, a segítség alapelvei.

A válás folyamata, egyéni lélektani és családlelektani jellemzői.

Szexualitással kapcsolatos problémák a házasságban.

Többsgenerációs családok speciális kihívásai.

Krónikus betegséggel, vagy fogyatékkal élő családtaggal élő családok speciális kihívásai.

Gyász a családban – lelkipogozói lehetőségek.

Vallási szempontból vegyesházasságok specifikus kihívásai.

Gyermektelenséggel küzdő családok specifikus kihívásai.

Idős családtagot gondozó családok specifikus kihívásai.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák:**

A szakon végzettek, a szak elvégzését követően, rendelkezni fognak az alábbi ismeretekkel:

- a mentálhigiénés szemléletmódnak megfelelő, lelki egészségre vonatkozó ismeretek az egyének, családok és közösségek szintjén, illetve társadalmi szinten;
- a lelkipogozói kapcsolat kompetenciahatárainak ismerete, melynek révén felismerik azokat a helyzeteket, azokat a családi problémákat, zavarokat és krízishelyzeteket, amelyekben a lelkipogozói segítségnyújtás keretei, a lelkipogozói kapcsolat adta lehetőségek már nem elegendőek és nem adekvátak, illetve ismerik a családokat támogató hazai ellátórendszerekben folyó munka formáit, kereteit, intézményrendszerét, amelyekbe a hozzájuk fordulók, ilyen esetekben, továbbirányíthatók;
- képesek a hozzájuk forduló párok és családok számára a családi életciklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkipogozói kompetenciáik határain belül;
- és támogató kísérés mellett, az ilyen problémákkal, zavarokkal, krízishelyzetekkel küzdő családokat az ellátórendszer megfelelő intézményeibe tovább irányítani;
- képesek az elsajátított megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró, spiritualitást is érintő lelkipogozói intervenciók révén a lelkipogozási gyakorlatuk során rájuk bízott párokat és

családokat a primér és a korai szekunder prevenció területén úgy kísérfni és támogatni, hogy lelki egészségüket megőrizhessék, ellenállóképességüket (rezilienciájukat) – egyéni és családi szinten is – növelhessék;
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa:
Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van) 75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: A félévvégi aláírás feltétele az órai jelenlét. A tárgy szóbeli kollokviummal zárul. Értékelése: ötfokozatú érdemjegy.
Vizsgakövetelmények: Szóbeli kollokvium Témakörök: <ol style="list-style-type: none"> 1. Speciális családi formációk (egyszülős, patchwork) 2. A válás folyamata, egyéni lélektani és családlélektani jellemzői. 3. Szexualitással kapcsolatos problémák a családban 4. Többgenerációs családok speciális kihívásai és az idős családtagot gondozó családok specifikus kihívásai 5. Krónikus betegséggel, vagy fogyatékkal élő családtaggal élő családok speciális kihívásai. 6. Gyász a családban – lelkigondozói lehetőségek. 7. Vallási szempontból vegyesházasságok specifikus kihívásai. 8. Gyermektelenséggel küzdő családok specifikus kihívásai.
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: Kötelező irodalom: <ul style="list-style-type: none"> • Brandl-Nebehay, B. Rauscher-Gföhler, J. Kleibel-Arbeithuber (szerk.): Rendszerszemléletű családterápia. Alapok, módszerek és aktuális trendek. Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet. Párbeszéd (Dialogus) alapítvány. Budapest. 2007., 287-292 • Moretti Magdolna: Szempontok és intervenciók lehetőségei a válási folyamat során a családterapeuta szemével I. Psychiatria Hungarica. 2003, 18(6):418-434. • Kurimay Tamás: Szempontok és intervenciók lehetőségei a válási folyamat során a családterapeuta szemével II. Psychiatria Hungarica. 2003, 18(6):435-448. • Balogh Klára: Az egyén gyásza a család rendszerében http://www.csaladterapia.hu/content/dr-balogh-kl%C3%A1ra-egy%C3%A9n-gy%C3%A1sza-csal%C3%A1d-rendszer%C3%A9ben • Susan H. Horwitz: A trauma és a veszteség családterápiás kezelése, különös tekintettel az életciklusok közötti átmenetre. Pszichoterápia folyóirat 2000, 9(3):183-192. • Sells & Yarhouse (2024): Konfliktuskezelés a párok lelkigondozásában. Bp., Harmat. , 11. és 13. fejezet (A szülői szerep, Válás és mozaikcsaládok) Ajánlott irodalom: <ul style="list-style-type: none"> • Minuchin, Salvador; Rosman, Bernice; Baker, Lester (1995): Pszichoszomatikus családok. Animula Kiadó. • Bognár Gábor, Telkes József: A válás lélektana. Haas & Singer Alapítvány, 1994 • Révész R.L. (2004) Egymást vigasztalva. Hogyan néz szembe a család a gyásszal? In: Buczholczné Szombathy M. & Midling A. (szerk.) Mozaik I. Válogatott tanulmányok a szociális és családsegítő tevékenység köréből (Budapest: Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Tanszék & Párbeszéd (Dialogus) Alapítvány). pp.136–148. • Komlósi Piroška: Veszteségek kezelése a családban. In: Fodor Katalin (szerk): Az egészséges családokért-személyiségfejlesztés V. 21-52 old.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak					
<p>Tárgy neve: Házassági és családi problémák és zavarok II. Rövidített neve: Kapcsolati zavarok II Angol neve: Relationship dysfunctions II. Német neve: Beziehungsstörungen II. Kódja: MIKOMHCL008_2M</p>					
<p>Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Barát Katalin, pszichiáter, kiképző családterapeuta, óraadó oktató Kalla Éva, szociális munkás, családterapeuta, óraadó oktató Dr. Balogh Klára, pszichiáter, kiképző családterapeuta, óraadó oktató T. Zsindely Katalin, pszichoterapeuta, kiképző családterapeuta, óraadó oktató</p>					
Tantárgyfélév: 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Kollokvium	Óraszám: 8	Jelleg: elmélet	Kredit: 4
Tantárgy felvételének előkövetelménye : Tárgy(ak) neve és kódja: - Házassági és családi problémák és zavarok I.					
További képzések , amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
<p>Tantárgy célkitűzése: A tantárgy célkitűzése specifikus ismeretek elsajátítása az különböző családi formációk (például egyszülős, patchwork) sajátos kihívásairól, pszichodinamikai sajátosságairól, és a segítségnyújtás irányelveiről, lehetőségeiről. Célja továbbá a sajátos problémákra (például megcsalás, alkohol a családban, stb.) vonatkozó elméleti ismeretek átadása, és a segítségnyújtás alapelveinek, specifikumainak megismertetése ezekre a problémákra vonatkozóan.</p>					
<p>Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A viselkedészavaros gyermek, mint tűnethordozó. Intervenciós lehetőségek. Bántalmazás a családban. Pszichoszomatikus megbetegedési kockázati tényezők a családban: felismerés, prevenció, a segítségnyújtás lehetséges irányai. Hangulati problémával küzdő családtag a családban: dinamikai sajátosságok, kompetenciahatárok, a lehetséges intervenciók irányai. Szorongásos problémák és specifikus családi konstellációk: pszichodinamikai sajátosságok, kompetenciahatárok, és a lehetséges intervenciók irányelvei. Függőség a családban: a segítség irányelvei, a kodependencia fogalma, a komplex segítségnyújtás lehetséges szinterei.</p>					
<p>A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A szakon végzettek, a szak elvégzését követően, rendelkezni fognak az alábbi ismeretekkel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a mentálhigiénés szemléletmódnak megfelelő, lelki egészségre vonatkozó ismeretek az egyének, családok és közösségek szintjén, illetve társadalmi szinten; • a lelkipogozói kapcsolat kompetenciahatárainak ismerete, melynek révén felismerik azokat a helyzeteket, azokat a családi problémákat, zavarokat és krízishelyzeteket, amelyekben a lelkipogozói segítségnyújtás keretei, a lelkipogozói kapcsolat adta lehetőségek már nem elegendőek és nem adekvátak, illetve ismerik a családokat támogató hazai ellátórendszerekben folyó munka formáit, kereteit, intézményrendszerét, amelyekbe a hozzájuk fordulók, ilyen esetekben, továbbirányíthatók; • képesek a hozzájuk forduló párok és családok számára a családi életciklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkipogozói kompetenciáik határain belül; • és támogató kísérés mellett, az ilyen problémákkal, zavarokkal, krízishelyzetekkel küzdő családokat az ellátórendszer megfelelő intézményeibe tovább irányítani; • képesek az elsajátított megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró, spiritualitást is érintő lelkipogozói intervenciók révén a lelkipogozási gyakorlatuk során rájuk bízott párokat és 					

<p>családokat a primér és a korai szekunder prevenció területén úgy kísérni és támogatni, hogy lelki egészségüket megőrizhessék, ellenállóképességüket (rezilienciájukat) – egyéni és családi szinten is – növelhessék.</p>
<p>Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Írásbeli dolgozat elkészítése</p>
<p>Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van) 75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.</p>
<p>Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: A félévvégi aláírás feltétele az órai jelenlét. A tárgy szóbeli kollokviummal zárul. Értékelése: ötfokozatú érdemjegy.</p>
<p>Vizsgakövetelmények: Szóbeli kollokvium Témakörök:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A viselkedészavaros gyermek, mint tünethordozó. Intervenciós lehetőségek. 2. Bántalmazás a családban. 3. Pszichoszomatikus megbetegedési kockázati tényezők a családban: felismerés, prevenció, a segítségnyújtás lehetséges irányai. 4. Hangulati problémával küzdő családtag a családban: dinamikai sajátosságok, kompetenciahatárok, a lehetséges intervenciók irányai. 5. Szorongásos problémák és specifikus családi konstellációk: pszichodinamikai sajátosságok, kompetenciahatárok, és a lehetséges intervenciók irányelvei. 6. Függőség a családban: a segítség irányelvei, a kodependencia fogalma, a komplex segítségnyújtás lehetséges szinterei
<p>Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brandl-Nebehay, B. Rauscher-Gföhler, J. Kleibel-Arbeithuber (szerk.): Rendszerszemléletű családterápia. Alapok, módszerek és aktuális trendek. Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet. Párbeszéd (Dialógus) alapítvány. Budapest. 2007., 256-287. old. • Révész György (2004): Szülői bánásmód – gyermekbántalmazás. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest. (88. oldalig kötelező). • Barát K, Demetrovics Zs: Családterápia és szerfüggőség. In: Az addiktológia alapjai. 3. szerk: Demetrovics Zs.: ELTE Kiadó, Budapest, 2009. 345-363. • Sells & Yarhouse (2024): Konfliktuskezelés a párok lelkigondozásában. Bp., Harmat. 14. fejezet (Szerhasználat és viselkedéses függőségek) <p>Ajánlott irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peggy Papp (2014) Párok tévúton. Animula • Ranschburg Jenő (2006): A meghitt erőszak. Saxum Kiadó Bt., Budapest. • Herman, J. (2003): Trauma és gyógyulás. Az erőszak és hatása a családon belüli bántalmazástól a politikai terrorig. Háttér Kiadó, Budapest.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Párkapcsolatok kötődéseméleti megközelítése a gyakorlatban

Rövidített neve: Kötődésemélet

Angol neve: Attachment Theory Approach to Couple Relationships in Practice

Német neve: Bindungstheoretischer Ansatz zu Paarbeziehungen in der Praxis

Kódja: MIKOMHCL013_1M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Szabolcs, egyetemi tanár (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása: Dr. Török Szabolcs egyetemi tanár

Tantárgyfélév: 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 8	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 4
----------------------------------	---	--	----------------------	-----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Tárgy(ak) neve és kódja: Párkapcsolatok kötődéseméleti megközelítése c. tantárgy

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése**:

A tantárgy célja a kötődési szükségleteink szerepének bemutatása a párkapcsolati konfliktusokban és a lelkipogozói gyakorlat egyes kiemelt helyzeteiben.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A kurzus keretében bemutatásra kerülnek a felnőtt kötődést fókuszba állító rendszerszemléletű megközelítések gyakorlati aspektusai, azok alkalmazási lehetőségei, a párokkal folytatott lelkipogozói tevékenység egyes kiemelt helyzeteiben.

Főbb témakörök: Kötődési sérülések fogalma. A kötődési sérülések hatásai a párkapcsolat alakulására. A megbocsátás folyamata kötődéseméleti megközelítésben. A testi intimitás kérdései kötődéseméleti megközelítésben. Hütlenség, mint kötődési sérülés.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák**:

- a képzésen végzettek képesek a képzésen megszerzett ismeretek integrálásával, a hozzájuk forduló, lelkipogozói segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkipogozói tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidiplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervencióes eszköztárral;
- a képzésen végzettek képesek a hozzájuk forduló párok és családok számára a családi életciklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkipogozói kompetenciáik határain belül;
- a képzésen végzettek képesek a kompetenciahatáraikat meghaladó helyzeteket felismerni és a szükséges információadás és támogató kísérés mellett, az ilyen problémákkal, zavarokkal, krízishelyzetekkel küzdő családokat az ellátórendszer megfelelő intézményeibe tovább irányítani.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa:

Megadott szakirodalom olvasása

Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)

75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.

Félévvégi **aláírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

A stúdiumon való aktív részvétel. Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.

Vizsgakövetelmények:

A tantárgy beadandó dolgozattal zárul, mely a tantárgy egyik témakörének kifejtése írásbeli dolgozat keretében. Értékelése: ötfokozatú érdemjegy.

Témakörök:

1. Kötődési sérülések fogalma.

2. A kötődési sérülések hatásai a párkapcsolat alakulására.
3. A megbocsátás folyamata kötődéelméleti megközelítésben.
4. A testi intimitás kérdései kötődéelméleti megközelítésben.
5. Hütlenség, mint kötődési sérülés

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Karin Wagenaar: Hogyan legyek boldog veled? Ursus Libris Kiadó. 2018.
- Susan Johnson: Az érzelmekre fókuszáló párterápia gyakorlata. Oriold Kiadó. 2016. p. 263-270.
- Sue Johnson: Ölelj át! Bp., Harmat – EFT Alapítvány, 2018.
- Sells & Yarhouse (2024): Konfliktuskezelés a párok lelkipogondozásában. Bp., Harmat. 10. és 12. fejezet: A szexualitás kifejező művészete, Szexuális hűtlenség

Ajánlott irodalom:

- Susan Johnson: Love Sense: The Revolutionary New Science of Romantic Relationships. 2013.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Társzakták és együttműködés

Rövidített neve: Társzakták

Angol neve: Associated professions and cooperation

Német neve: Verwandte Berufe und Zusammenarbeit

Kódja: MIKOMHCL017_1M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Jáki Zsuzsanna, egyetemi tanársegéd (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása: Kalla Éva, szociális munkás, családterapeuta, óraadó oktató
; Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus, Dr. Pilinszki Attila, egyetemi docens, Dr Bóné Veronika, tudományos munkatárs

Tantárgyfélév: 4./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 8	Jelleg: elmélet	Kredit: 4
-------------------------------------	---	--	---------------	---------------------------	--------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Családlélektan és rendszerszemlélet

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése**:

A hallgatók a félév során megismerkednek a Bronfenbrenner humánökológiai modelljének mezorendszerében található, család körüli támogató intézményekkel.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat a családerősítés, családtámogatás és családsegítés különböző szintjeivel, színtereivel és hazai intézményeivel, a szociálpolitika, a gyermek- és családvédelem, a családgondozás, a családokkal végzett szociális munka, valamint a családterápiás tevékenység összefüggéseivel, a különböző tevékenységi formák és segítő hivatások intézményi hátterével, ezek egymáshoz való kapcsolódásával. Ismerteti a családsegítés területén dolgozó különböző szakemberek sajátos kompetenciáit, a szakterületek együttműködési formáit, ezek hatékony lehetőségeit. Bemutatja továbbá az ellátórendszerek közösségi (mikro- és makro-szintű) összefüggéseit, a szereplők közötti interdiszciplináris együttműködés elméletét és gyakorlati színtereit, a szociális, az egészségügyi és az oktatási szektorban. A hallgatók ismereteik révén alkalmassá válnak arra, hogy hatékonyan tervezzék meg és alakítsák ki szakmagyakorlásuk kereteit, és ennek során megfelelő gyakorlati együttműködést alakítsanak ki a családokkal foglalkozó egyéb tudományágak és segítő szakmák képviselőivel.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák**:

- annak ismerete, hogy a hatályos hazai szabályozások ismeretében, milyen tevékenységeket végezhetnek lelkigondozóként, és erről a tevékenységükről milyen formában és tartalommal adjanak információkat a hozzájuk fordulóknak;
- a lelkigondozói kapcsolat kompetenciahatárainak ismerete, melynek révén felismerik azokat a helyzeteket, azokat a családi problémákat, zavarokat és krízishelyzeteket, amelyekben a lelkigondozói segítségnyújtás keretei, a lelkigondozói kapcsolat adta lehetőségek már nem elegendőek és nem adekvátak, illetve ismerik a családokat támogató hazai ellátórendszerekben folyó munka formáit, kereteit, intézményrendszerét, amelyekbe a hozzájuk fordulók, ilyen esetekben, továbbirányíthatók;
- a kompetenciahatáraikat meghaladó helyzetek vonatkozásában ismerik azt az eljárásmódot, ahogyan a szükséges információadás és támogató kísérés mellett, a hozzájuk fordulókat az ellátórendszer megfelelő intézményeibe tudják irányítani.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa: esetleírás benyújtása a félév végén:

Félév végén benyújtandó egyéni munkával megírt házi dolgozat. 5-6 oldal terjedelemben.

<p>Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van):</p> <p>Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: A félévvégi aláírás feltétele az órai jelenlét. Kompetenciahatárokat bemutató esetleírás (beadandó dolgozat), a megfelelő formai és tartalmi követelményekkel. Értékelése: ötfokozatú érdemjegy.</p>
<p>Vizsgakövetelmények: -</p> <p>A tantárgy egyik témakörének kifejtése beadandó dolgozat keretében. Témakörök:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Családerősítés, családtámogatás és családsegítés különböző szintjei 2. Különböző tevékenységi formák és segítő hivatások intézményi háttere 3. Családsegítés területén dolgozó különböző szakemberek sajátos kompetenciáit, a szakterületek együttműködési formái
<p>Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:</p> <p>Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • EMMI: Szakmai ajánlás a család-és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működtetésének szabályairól, EMMI 2016.<u>http://www.kormany.hu/download/f/72/b0000/csgyjsz_m%C5%B1k%C3%B6dtetett_jelz%C5%91rendszer_szakmai_aj%C3%A1nl%C3%A1s_1kiad%C3%A1s.pdf#%21DocumentBrowse(2016-08-09)</u> • Gill Gorell Barnes. Szupervízió és a kollegákkal való együttműködés. In. Gill Gorell Barnes. Családterápia és Gondozás. Animula, Budapest, 1991. p: 129-139. ISBN 963 712 467 5 • Soósné Kiss Zs., Feith HJ. Gyermekvédelmi feladatok, kötelezettségek, lehetőségek a házi gyermekorvosi praxisban. Gyermekgyógyászati Továbbképző Szemle, 2015;20(4):197-200. • Soósné Kiss Zs. Szakmai segítség a családalapítás során. Felkészülés a gyermekvállalásra. in. Soósné Kiss Zs. A sikeres családalapítás többé nem titok. Családot alapító párok, őket felkészítő szakemberek kézikönyve. General Press, Budapest, 2014. p: 75-86. ISBN 978 963 643 721 3 • Soósné Kiss Zs. Primer prevenciós szemlélettel dolgozó szakemberek lehetőségei a családi krízisek megelőzésében családterápiás munka tapasztalatai alapján. Egészségfejlesztés, 2014; 55 (1-2): 20-27. <p>Ajánlott irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Feuer M. (szerk.) A családsegítés elmélete és gyakorlata szöveggyűjtemény. Budapest, Akadémiai, 2008. ISBN: 978 963 058 601 6 • Herczog M. Gyermekvédelmi kézikönyv. KJK-Kerszöv, Budapest, 2005. ISBN 963 224 835

Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Közzolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet					
Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Spiritualitás a párok és családok lelkipogozásában Rövidített neve: Spiritualitás a lelkipogozásban Angol neve: Spirituality in the Pastoral Counseling of Couples and Families. Német neve: Spiritualität in der Seelsorge von Paaren und Familien Kódja: MIKOMHCL014_1M					
Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus					
Tantárgyfélév:	Meghirdetés gyakorisága:	Számonkérés:	Óraszám:	Jelleg:	Kredit:
3./őszi	kétévente	Kollokvium	8	elmélet	3
Tantárgy felvételének előkövetelménye : Tárgy(ak) neve és kódja: -					
További képzések , amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése : A tantárgy célja a spiritualitást érintő kérdések rendszerszemléletű integrációjának elméleti megalapozása, mely a párok, családok lelkipogozása során gyakorlati implikációkkal bír.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Spiritualitás mint a személyiség önálló dimenziója. Természet és kegyelem a családok lelkipogozásában. A spiritualitás rendszerszemléletű integrációja. Családterápiás modellek és spiritualitás. Vallás, spiritualitás mint lehetséges erőforrás a párok, családok lelkipogozásában. Vallás, spiritualitás mint lehetséges elakadás forrása a párok, családok lelkipogozásában. Kötődéseméleti megközelítés és spiritualitás: párkapcsolati kötődés, és Istenhez való kötődés. Etikai dilemmák kezelése a párok és családok lelkipogozásában, a megkülönböztetés kísérésének elméleti megalapozása. Speciális kérdések a családok, párok lelkipogozásában: a megbocsátás pszichológiai jelentősége. Vallási és / vagy spirituális kérdésekkel való munka lehetséges modelljei, eszköztára (timeleine, spirituális genogram). Ima a párok, családok lelkipogozásában.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák : <ul style="list-style-type: none"> • rendszerszemlélet és spiritualitás kérdéskörének integrációja; • kompetencia az elsajátított megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró, spiritualitást is érintő lelkipogozói intervenciók révén a párok, családok lelkipogozói kísérésére a primér és a korai szekunder prevenció területén; • a párok, családok lelki egészségének megőrzését, ellenállóképességük (rezilienciájuk) növelését szolgáló spirituális erőforrások ismerete és az ezekkel való munka készsége. 					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Írásbeli dolgozat elkészítése					
Jelenléti kötelezettség : (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van) 75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: A félévvégi aláírás feltétele az órai jelenlét. A tárgy szóbeli kollokviummal zárul. Értékelése: ötfokozatú érdemjegy.					
Vizsgakövetelmények : Témakörök: <ol style="list-style-type: none"> 1. Teremttség, kapcsolatra teremttség, egység és különállóság a pár spiritualitásában 2. Bűn, szenvedés, megváltás, gyógyulás a párok, családok lelkipogozásában 3. Test és lélek, a test teológiája 					

4. Kegyelem , igazság, empátia és bizalom a kapcsolatokban
5. Vallás, spiritualitás mint lehetséges erőforrás a párok, családok lelkiponozásában
6. Vallás , spiritualitás mint lehetséges elakadás forrása a párok családok lelkiponozásában
7. Spirituális genogram, spirituális timeline, üres szék technika az Istenkapcsolattal
8. Cirkuláris kérdések, reflexív kérdések, narratív megközelítés a családok lelkiponozásában a spiritualitással való munkában
9. Megbocsátás a gyakorlatban
10. Etikai dilemmák kezelése a párok és családok lelkiponozásában

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Dr. Balogh Klára (2006): A spiritualitás, a vallás helye, szerepe a rendszerszemléletű terápiás gyakorlatban. In: Székely Iлона CSJ: Pszichoterápia és vallás – újraközeledés. Bp. Animula, 78-96.
- Hézsér Gábor (2001): Miért? - Rendszerszemlélet és lelkiponozói gyakorlat. Kálvin Kiadó, Bp, 2001
- Sue Johnson: Kapcsolatra teremtve. Ölelj át! – Együtt, Istennel. Bp., Harmat – EFT. 273-311 (Kötődés Istenhez. A szeretet mint végső határ. c. fejezetek)
- Székely Iлона: Megbocsátás gyakorlatban. A folyamat mikroszkóp alatt: amit az élettől és a pácienseitől tanult a szerző. In: Székely Iлона CSJ: Pszichoterápia és vallás – újraközeledés. Bp. Animula, 116-132.
- Sells&Yarhouse (2024): Konfliktuskezelés a párok lelkiponozásában , 2. rész: 85-181. old.

Ajánlott irodalom:

- Székely Iлона CSJ: Pszichoterápia és vallás – újraközeledés. Bp. Animula
- Pál Ferenc (2010): A függőségtől az intimitásig. Bp., Kulcslyuk Kiadó
- Gyökössi Endre (2014): A boldog házasság. Bp., Szent Gellért Kiadó és Nyomda
- Nemes Ödön (2017): Párbeszélgetés. Kapcsolatépítő munkafüzet jegyes és házaspároknak. Harmat-Jezsuita Kiadó
- Pál Ferenc: A magánytól az összetartozásig. Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2014.
- Paul R. Gibling: A házasság konfliktusai és spirituális dimenziója. In: Embertárs, 2008/4. 374-383.
- Ronald Rolheiser: A szexualitás spiritualitása. In: Embertárs 2008/1. 65-76.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Kontextuális házasság- és család-lelkipogozás

Rövidített neve: Kontextuális lelkipogozás

Angol neve: Kontextual Marriage- and Family Pastoral Counseling

Német neve: Kontextuelle Ehe- und Familienseelsorge

Kódja: MIKOMHCL018_1M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Szabolcs, egyetemi tanár (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása: Pál Ferenc külsős oktató, Dr. Barát Katalin, kiképző családterapeuta, külsős oktató, Fodorné Ablonczy Margit, külsős oktató, Kiss Jenő, külsős oktató, Hanneke Meulink-Korf, külsős oktató

Tantárgyfélév: 4./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Kollokvium	Óraszám: 8	Jelleg: elmélet	Kredit: 3
-------------------------------------	---	-----------------------------------	----------------------	---------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Tárgy(ak) neve és kódja: Rendszerszemléletű primer prevenciók intervenciók technikák c. tantárgy

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése**:

A tantárgy célja a kontextuális házasság- és családlelkipogozás elméleti alapjainak bemutatása, esetpéldákkal illusztrálva. Célja továbbá a kontextuális lelkipogozás elemeinek integrációja az érzelemfókuszú megközelítéssel mind az elméleti, mind módszertani területeken.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

Böszörményi-Nagy Iván nevéhez kötődik a kontextuális családterápia kidolgozása, mely kiemelten foglalkozik a kapcsolatokon belüli jogosultságokkal és kötelezettségekkel, etikai dimenzióval. A házasság –és család-lelkipogozás gazdagon merít a Böszörményi – féle hagyományból, mind elméleti, mind gyakorlati-módszertani szinten. A kontextuális család-lelkipogozás irodalma mind nemzetközi, mind hazai szinten elérhető, gyakorlata jól kidolgozott, élő. Külön értéke, hogy jól integrálható az érzelemfókuszú megközelítéssel, az integráció irányelvei elméleti és gyakorlati területen is kidolgozottak, hozzáférhetőek.

Témakörök: Böszörményi-Nagy Iván és a kontextuális családterápia. A kapcsolati valóság dimenziói. Többirányú részrehajlás. A bizalom helyreállítása. Méltányosság és igazságosság a kapcsolatokban. Pozitív és destruktív jogosultságok. A kontextuális lelkipogozás spirituális dimenziója. Integráció: érzelemfókuszú és kontextuális lelkipogozás

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák**:

- a képzésen végzettek képesek a képzésen megszerzett ismeretek integrálásával, a hozzájuk forduló, lelkipogozói segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkipogozói tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidiplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervenciók eszköztárral;
- a képzésen végzettek képesek prevenciók, edukatív célú programok szervezésére egyének, párok, családok kisebb csoportjai részére;
- kompetencia az elsajátított megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró, spiritualitást is érintő lelkipogozói intervenciók révén a párok, családok lelkipogozói kísérésére a primér és a korai szekunder prevenció területén.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa:

Megadott szakirodalom olvasása

Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)

75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.

Félévvégi **alíírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja: A félévvégi alíírás feltétele az órai jelenlét. A tárgy írásbeli vizsgával zárul. Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.

Vizsgakövetelmények:

Írásbeli kollokvium.

Témakörök:

1. A kapcsolati valóság dimenziói.
2. Többirányú részrehajlás. Méltányosság és igazságosság a kapcsolatokban.
3. A bizalom helyreállítása.
4. Pozitív és destruktív jogosultságok.
5. A kontextuális lelkigondozás spirituális dimenziója
6. Integráció: érzelemfókuszú és kontextuális lelkigondozás

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Hanneke Meulink-Korf: Többirányú elköteleződés – Böszörményi-Nagy Iván munkásságának mérlege. In: Embertárs 2018/1,10-14.old.
- Kiss Jenő: A kontextuális lelkigondozásról dióhéjban. In: Embertárs 2018/1, 3-9.old.
- Fodorné Alblonczy Margit: Böszörményi –Nagy Iván útja a kontextuális etikáig. In: Embertárs 2018/1, 15-25. old.

Ajánlott irodalom:

- Kapcsolataink gyógyulása. Embertárs, 2018/1, teljes szám
- Kiss Jenő, Hanneke Meulink-Korf, Anette Melzer (szerk) (2013): Megmásíthatatlan jogigény. Betekintés a kontextuális lelkigondozásba és segítségbe. Exit Kiadó, Kolozsvár

Böszörményi-Nagy Iván, Barbara R. Krasner (2001): Kapcsolatok kiegyensúlyozásának dialógusa. Coincidencia Kft., Budapest

Simmelweis Egyetem, Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet					
Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Specifikus családpsztorációs modellek I.					
Rövidített neve: Családpsztoráció I.					
Angol neve: Specific Models of Pastoral Counseling of Couples and Families I.					
Német neve: Spezifische Modelle der Ehe- und Familienseelsorge I.					
Kódja: MIKOMHCL009_1M					
Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Joób Máté egyetemi docens (SE MHI)					
Oktatók neve, beosztása: Dr. Joób Máté, egyetemi docens, SE MHI, Járay Márton, egyetemi tanársegéd, SE EMK					
Tantárgyfélév: 2./tavasz	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 8	Jelleg: elmélet	Kredit: 3
Tantárgy felvételének előkövetelménye : Tárgy(ak) neve és kódja					
További képzések , amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése : A stúdium célkitűzése, hogy a hallgatók megismerkedjenek azokkal a speciális családpsztorációs modellekkel, amelyeket lelkigondozói munkájukban figyelembe tudnak venni elsősorban együttműködési szándékkal.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Promóciós jellegű családpsztorációs modellek bemutatása. Vegyes házasságok psztorációs kihívásainak bemutatása. Eltérő értékrend és hagyomány a családban. Krízisintervenciós lehetőségek a családpsztoráción belül. Szülők veszteségélményeinek feldolgozása. Gyermekek veszteségélményeinek feldolgozása. Nagyszülők veszteségélményeinek feldolgozása (migráció).					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák :					
<ul style="list-style-type: none"> • az egyházi intézményekben vagy lelkigondozást igénylő állami intézményekben végzett házasságokat és családokat segítő lelkigondozói tevékenységhez szükséges ismeretek, a családokat segítő intézményhálózat működésének, és az intézmények közötti együttműködési lehetőségeknek az ismerete; • a lelkigondozói kapcsolat kompetenciahatárainak ismerete, melynek révén felismerik azokat a helyzeteket, azokat a családi problémákat, zavarokat és krízishelyzeteket, amelyekben a lelkigondozói segítségnyújtás keretei, a lelkigondozói kapcsolat adta lehetőségek már nem elegendőek és nem adekvátak, illetve ismerik a családokat támogató hazai ellátórendszerekben folyó munka formáit, kereteit, intézményrendszerét, amelyekbe a hozzájuk fordulók, ilyen esetekben, továbbirányíthatók; • a kompetenciahatáraikat meghaladó helyzetek vonatkozásában ismerik azt az eljárásmodot, ahogyan a szükséges információadás és támogató kísérés mellett, a hozzájuk fordulókat az ellátórendszer megfelelő intézményeibe tudják irányítani; • képesek a hozzájuk forduló párok és családok számára a családi életciklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkigondozói kompetenciáik határain belül; 					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: házi dolgozat írása a megjelölt témakörök valamelyikében					
Jelenléti kötelezettség : Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					
Félélvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: előadásokon való részvétel, beadandó dolgozat. Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.					
Vizsgakövetelmények : A tantárgy egyik témakörének kifejtése beadandó dolgozat keretében.					

Témakörök:

1. Promóciós jellegű családpsztorációs modellek bemutatása
2. Vegyes házasságok psztorációs kihívásainak bemutatása
3. Eltérő értékrend és hagyomány a családban
4. Krízisintervenciós lehetőségek a családpsztoráción belül
5. Szülők veszteségélményeinek feldolgozása
6. Gyermek veszteségélményeinek feldolgozása
7. Nagyszülők veszteségélményeinek feldolgozása (migráció)

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Palojtay M. (2016) Az istenkép alakulása, mint a gyógyulás útja – Abortuszban érintett nők lelkgondozása. In: Embertárs 2016/4. 297-316.
- Komlósi Piroska Dr.: A család támogató és károsító hatásai a családtagok lelki egészségére. A család helyzete a társadalomban. In: Közösségi mentálhigiéné (szerk.: Gerevich József). Animula, Budapest, 1997. 13-34.
- Horváth-Szabó K.: A házasság és a család belső világa. SE Mentálhigiéné Intézet, 2007. (a pontos oldalszámokat ld. az egyes tételeknél)
- Hézsér Gábor: Gondolatok a családok lelkgondozásáról – Pasztorálpszichológiai szempontok. In: Embertárs 2003/4. 6-30.

Ajánlott irodalom:

- Horváth-Szabó K. (2003): Korunk dilemmája: szerződésre vagy szövetségre épülő házasság. In: Embertárs, 2003/4. 39-46.
- Tésenyi Timea: Összehangoló – Felfedezőút együtt járó pároknak. In: Embertárs 2003/2. 13-18.
- Buda Béla: „Szabálytalan” családformációk és pszichoszociális segítségük. In: Embertárs 2003/4. 47-59.
- Székely Ilona: Házasságterápia keresztényeknek. In: Embertárs 2004/1. 66-72.
- Hubainé Muzsnai Márta: Erőszak és segítség – Lelkgondozás válási krízisben. In: Embertárs, 2005/2. 143-148.
- Paul R. Gibling: A házasság konfliktusai és spirituális dimenziója. In: Embertárs, 2008/4. 374-383.
- Simon Attila: Az atyák bűnét a fiakon... - Elvált szülők pubertáskorú gyermekeinek lelkgondozása keresztény iskolában. In: Embertárs 2011/4. 291-302.
- R. Callahan – R. McDonnell: Alkoholbetegek felnőtt gyerekei. In: Embertárs 2008/3. 196-206.
- Kosztolányi Anikó Éva: Egy gyenge kis madárka hozzám kezd járni – Veszteség feldolgozása szülők válása kapcsán. In: Embertárs 2007/2. 122-135.
- Helmuth Figdor: A gyermeki válásélmény pszichodinamikája (22-64. oldal)
- Agárdiné Kálnási Éva: Szakíts, ha mersz, a hétköznappal! – Házaspárok kapcsolaterősítő programja. In: Embertárs 2015/3. 237-248.

Simmelweis Egyetem, Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet					
Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
<p>Tárgy neve: Specifikus családpsztorációs modellek II. Rövidített neve: Családpsztoráció II. Angol neve: Specific Models of Pastoral Counseling of Couples and Families II. Német neve: Spezifische Modelle der Ehe- und Familienseelsorge II. Kódja: MIKOMHCL009_2M</p>					
<p>Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység):: Dr. Joób Máté egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása:: Dr. Joób Máté, egyetemi docens, SE-MHI, Járay Márton, egyetemi tanársegéd, SE-EMK</p>					
Tantárgyfélév: 3./tavasz	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 8	Jelleg: elmélet	Kredit: 3
Tantárgy felvételének előkövetelménye : Tárgy(ak) neve és kódja Specifikus családpsztorációs modellek I.					
További képzések , amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése : A stúdium célkitűzése, hogy a hallgatók megismerkedjenek azokkal a speciális családpsztorációs modellekkel, amelyeket lelkigondozói munkájukban figyelembe tudnak venni elsősorban együttműködési szándékkal.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: Jegyesoktatás jó gyakorlatainak, modelljeinek bemutatása. Elváltak lelkigondozói csoportjai, lelkigyakorlatok. Abortusz megelőző, és az abortuszon átesettek lelkigondozását érintő csoportok, lelkigyakorlatok. Gyülekezeti családpsztoráció, családcsoporthoz jó modelljei. Házasközösségek, lelkiségi mozgalmak bemutatása (Házasközösségek, Mécs, Schönstatt stb.). Gyermekre vágyók, meddő párok számára létrehozott psztorációs programok. Kamaszok felkészítését segítő programok a családi életre nevelés témakörében (CSÉN, ciklus show, Pure stb.).					
<p>A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • az egyházi intézményekben vagy lelkigondozást igénylő állami intézményekben végzett házasságokat és családokat segítő lelkigondozói tevékenységhez szükséges ismeretek, a családokat segítő intézményhálózat működésének, és az intézmények közötti együttműködési lehetőségeknek az ismerete; • a lelkigondozói kapcsolat kompetenciahatárainak ismerete, melynek révén felismerik azokat a helyzeteket, azokat a családi problémákat, zavarokat és krízishelyzeteket, amelyekben a lelkigondozói segítségnyújtás keretei, a lelkigondozói kapcsolat adta lehetőségek már nem elegendőek és nem adekvátak, illetve ismerik a családokat támogató hazai ellátórendszerekben folyó munka formáit, kereteit, intézményrendszerét, amelyekbe a hozzájuk fordulók, ilyen esetekben, továbbírányíthatók; • a kompetenciahatáraikat meghaladó helyzetek vonatkozásában ismerik azt az eljárásmodot, ahogyan a szükséges információadás és támogató kísérés mellett, a hozzájuk fordulókat az ellátórendszer megfelelő intézményeibe tudják irányítani; • képesek a hozzájuk forduló párok és családok számára a családi életciklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkigondozói kompetenciáik határain belül; 					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: házi dolgozat írása a megadott témakörök valamelyikében					
Jelenléti kötelezettség : Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.					

Félévvégi **aláírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja: A félév végi aláírás feltétele az előadásokon való részvétel. A kurzus beadandó dolgozattal zárul. Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.

Vizsgakövetelmények:

A tantárgy egyik témakörének kifejtése beadandó dolgozat keretében.

Témakörök:

1. Jegyesoktatás jó gyakorlatainak, modelljeinek bemutatása
2. Elváltak lelkigondozói csoportjai, lelkigyakorlatok
3. Abortusz megelőző, és az abortuszon átesettek lelkigondozását érintő csoportok, lelkigyakorlatok
4. Gyülekezeti családpasztoráció, családcsoportok jó modelljei
5. Házasközösségek, lelkiségi mozgalmak bemutatása
6. Gyermekre vágyók, meddő párok számára létrehozott pasztorációs programok
7. Kamaszok felkészítését segítő programok a családi életre nevelés témakörében

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Palojtay M. (2016) Az istenkép alakulása, mint a gyógyulás útja – Abortuszban érintett nők lelkigondozása. In: Embertárs 2016/4. 297-316.
- Komlói Piroska Dr.: A család támogató és károsító hatásai a családtagok lelki egészségére. A család helyzete a társadalomban. In: Közösségi mentálhigiéné (szerk.: Gerevich József). Animula, Budapest, 1997. 13-34.
- Horváth-Szabó K.: A házasság és a család belső világa. SE Mentálhigiéné Intézet, 2007. (a pontos oldalszámokat ld. az egyes tételeknél)
- Hézszer Gábor: Gondolatok a családok lelkigondozásáról – Pasztorálpszichológiai szempontok. In: Embertárs 2003/4. 6-30.

Ajánlott irodalom:

- Horváth-Szabó K. (2003): Korunk dilemmája: szerződésre vagy szövetségre épülő házasság. In: Embertárs, 2003/4. 39-46.
- Tésenyi Timea: Összehangoló – Felfedezőút együtt járó pároknak. In: Embertárs 2003/2. 13-18.
- Buda Béla: „Szabálytalan” családformációk és pszichoszociális segítségük. In: Embertárs 2003/4. 47-59.
- Székely Ilona: Házasságterápia keresztényeknek. In: Embertárs 2004/1. 66-72.
- Hubainé Muzsnai Márta: Erőszak és segítség – Lelkigondozás válási krízisben. In: Embertárs, 2005/2. 143-148.
- Paul R. Giblin: A házasság konfliktusai és spirituális dimenziója. In: Embertárs, 2008/4. 374-383.
- Simon Attila: Az atyák bűnét a fiakon... - Elvált szülők pubertáskorú gyermekeinek lelkigondozása keresztény iskolában. In: Embertárs 2011/4. 291-302.
- R. Callahan – R. McDonnell: Alkoholbetegek felnőtt gyerekei. In: Embertárs 2008/3. 196-206.
- Kosztolányi Anikó Éva: Egy gyenge kis madárka hozzám kezdte járni – Veszteség feldolgozása szülők válása kapcsán. In: Embertárs 2007/2. 122-135.
- Helmuth Figdor: A gyermeki válásélmény pszichodinamikája (22-64. oldal)
- Agárdiné Kálnási Éva: Szakíts, ha mersz, a hétköznapokkal! – Házaspárok kapcsolaterősítő programja. In: Embertárs 2015/3. 237-248.

Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Közzolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet					
Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Család-lelkigondozói modellek integrációja Rövidített neve: Integráció Angol neve: Integration of pastoral care models for families Német neve: Integration von Modellen der Familienseelsorge Kódja: MIKOMHCL019_1M					
Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Szabolcs, egyetemi tanár (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus, Dr. Papp Zsuzsanna Katalin, pszichológus, egyetemi adjunktus, Kalla Éva, szociális munkás, családterapeuta, Dr. Barát Katalin kiképző családterapeuta, Dr. Török Szabolcs egyetemi tanár					
Tantárgyfélév: 4./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: gyakorlati jegy	Óraszám: 16	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 7
Tantárgy felvételének előkövetelménye : Tárgy(ak) neve és kódja: Párok és családok lelkigondozói kísérésének elmélete I.-II. c. tárgy teljesítése					
További képzések , amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése : A tantárgy célja a képzési folyamat utolsó negyedében az elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek integrációjának elősegítése.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A tárgy során multidiszciplináris esetmegbeszélések, tematikus kerekasztal-beszélgetések, hallgatói projektfeladatok révén történik az integrációs folyamatok facilitálása. Az egyes stúdium-egységeket szakmai reflexió kíséri. Főbb témakörök: A lelkigondozó személye, mint a lelkigondozói folyamat hatótényezője. A párokkal, családokkal folytatott lelkigondozói gyakorlat integrálása a lelkigondozói tevékenységbe. A lelkigondozói gyakorlat kompetenciahatárai esetpéldákon keresztül. A lelkigondozói praxis integrációs lehetőségei a hazai intézményrendszerben. A rendszerszemlélet integrációja a segítő kapcsolatok szélesebb körébe. A folyamatos szakmai önképzés és továbbképződés lehetőségei. A tudományos kutatási eredmények integrációja a gyakorlatba. Szakirodalmi források kritikus olvasása. Munka és magánélet egyensúly kérdések a lelkigondozói hivatásgyakorlásban.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák : <ul style="list-style-type: none"> • A szakon végzettek rendelkeznek a következő, személyiséghez kötött kompetenciákkal: mentális és spirituális egészségre irányuló motiváció; empátia, szociális és spirituális érzékenység; önreflexiós képesség, szakmai önismeret; teammunka-végzési kompetencia; a segítő kapcsolat megkívánta magas fokú etikai érzék. • A képzésen végzettek képesek interdiszciplináris team-munkára és az interdiszciplináris látásmód érvényesítésére a lelkigondozói tevékenységük során. • A képzésen végzettek képesek a szakterületük vonatkozásában tudományos kutatásokba való aktív közreműködésre. • A képzésen végzettek képesek tevékenységüket, munkájukat promotív (lelki egészséget fejlesztő) szemléletben, önreflektív módon, etikusan végezni. 					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Írásbeli dolgozat elkészítése					
Jelenléti kötelezettség : (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van) 75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja:					

A stúdiumon való aktív részvétel az aláírás feltétele. Az osztályzat kialakításának módja: egy téma komplex kidolgozása. Gyakorlati jegy, értékelés: ötfokozatú érdemjegy.

Vizsgakövetelmények:

A tantárgy egyik témakörének kifejtése írásbeli dolgozat keretében.

Témakörök:

1. A lelkigondozó személye, mint a lelkigondozói folyamat hatótényezője.
2. A párokkal, családokkal folytatott lelkigondozói gyakorlat integrálása a lelkigondozói tevékenységbe.
3. A lelkigondozói gyakorlat kompetenciahatárai esetpéldákon keresztül.
4. A lelkigondozói praxis integrációs lehetőségei a hazai intézményrendszerben.
5. A rendszerszemlélet integrációja a segítő kapcsolatok szélesebb körébe.
6. A folyamatos szakmai önképzés és továbbképződés lehetőségei.
7. Munka és magánélet egyensúly kérdések a lelkigondozói hivatásgyakorlásban.

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Hézszer Gábor (2001): *Miért? - Rendszerszemlélet és lelkigondozói gyakorlat*. Kálvin Kiadó, Bp, 2001
- Isidor Baumgartner: *Pasztorálpszichológia*, Híd Alapítvány, Bp, 2006.
- Horváth-Szabó Katalin. *A házasság és a család belső világa*. Budapest: Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet, Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, 2011.

Ajánlott irodalom:

- Morgenthaler, Christoph. *Systemische Seelsorge: Impulse der Familien- und Systemtherapie für die kirchliche Praxis*. Stuttgart: Kohlhammer, 2005. 4. kiadás.
- Götzelmann, Arnd (szerk.). *Seelsorge systemisch gestalten: Konstruktivistische Konzepte für die Beratungspraxis in Kirche, Diakonie und Caritas*. Norderstedt: Books on Demand, 2008.
- Frederick, Thomas V. „Models of Psychotherapy: Implications for Pastoral Care Practice.” *Pastoral Psychology*, 2009/58. 356-357. p.
- Giblin, P.; Sprenkle, D. H.; Sheehan, R. „Enrichment outcome research: A meta-analysis of premarital, marital and family interventions.” *Journal of Marital and Family Therapy*, 1985/11. 257-271. p.
- Michael Klessmann: *A klinikai lelkigondozás kézikönyve*, Debrecen, 2002.
- Everett L. Worthington Jr.: *Marriage Counseling: A Christian Approach to Counseling Couples* (1993)
- Everett L. Worthington Jr.: *Hope-Focused Marriage Counseling : A Guide to Brief Therapy* (2005)
- Jonathan D. Holmes: *Counsel for Couples: A Biblical and Practical Guide for Marriage Counseling* (2019)
- Susanne Midori Hanna: *The Practice of Family Therapy – Key Elements Across Modells*. Fifth edition, Routledge (2019)

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Párok lelkigondozói kísérésének gyakorlata és praxiskísérése I.

Rövidített neve: Házasság lelkigondozói gyakorlat I.

Angol neve: Pastoral care of couples in practice and practice supervision I.

Német neve: Seelsorge für Paare in der Praxis und Praxisbegleitung I.

Kódja: MIKOMHCL005_1M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása: Dr. Török Gábor, egyetemi adjunktus; Járay Márton, egyetemi tanársegéd, Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus; Szásziné Fehérvári Anikó családterapeuta, Dupont Kinga, családterapeuta, Dr. Török Szabolcs János, egyetemi tanár

Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorlása: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 24	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 7
----------------------------------	--	--	-----------------------	-----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Tárgy(ak) neve és kódja: -

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése**:

A tantárgy célkitűzése a párkonzultáció alapjainak elsajátítása döntően szimulációs gyakorlatok segítségével.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A stúdium célja az elméleti stúdiumukon szerzett ismeretek gyakorlatba történő integrálása, és család-lelkigondozói gyakorlati kompetenciák fejlesztése, a személyközpontú párkonzultáció alapjainak elsajátítása.

Módszertanilag párkonzultációk modellálására kerül sor a kurzus keretében, egyelőre az egyszeri konzultációk modellálására kerül sor, vagy konkrét, a hallgatók által hozott esetek megjelenítésével, melyek származhatnak családlátogatásból, párok lelkigondozói konzultációjának helyzeteiből.

A feldolgozás során különös hangsúly kerül a beszélgetésvezetés specifikumaira a pár mindkét tagjával együttesen folytatott konzultáció során.

Gyakorlás, készség szintű elsajátítása a beszélgetésvezetés alapelemeinek, a holding kialakításának, az eskaláció tartalmazásának, lecsendesítésének.

Neutralitás a párok lelkigondozásában: a pár két tagja felé történő azonos jelenlét gyakorlása, bevonódás felismerése, elkerülése, korrigálása.

A lelki segítségnyújtás attitűdjének és eszközeinek – mint a nondirektívnek nevezett szemléletnek és módszernek –, valamint más (direktív, edukatív) alkalmazásának elsajátítása a párokkal folytatott segítő beszélgetés helyzeteiben.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák**:

A kurzus hozzájárul, hogy a hallgatók

- képessé váljanak az elméleti ismeretek integrálásával a hozzájuk forduló, lelkigondozói segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkigondozói tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidiplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervenciós eszköztárral;
- képessé váljanak a hozzájuk forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkigondozóként kompetensen kísérni, számukra ezen események során alkalmi lelkigondozói szolgáltatásokat nyújtani.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa: Írásbeli jegyzőkönyv elkészítése

Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)

75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.

Félévvégi **alíírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:
Az órákon való részvétel, és egy egyszeri párkonzultációs alkalomról készült jegyzőkönyv beadása alapján gyakorlati jegy. Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.

Vizsgakövetelmények:

Esettanulmányok benyújtása és elemzése a megadott szempontok szerint.

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Brandl-Nebehay, B. Rauscher-Gföhler, J. Kleibel-Arbeithuber (szerk.): Rendszerszemléletű családterápia. Alapok, módszerek és aktuális trendek. Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet. Párbeszéd (Dialógus) alapítvány. Budapest. 2007. pp. 151-187.

Ajánlott irodalom:

- Jenkins, H.(2006): A rendszer kezelése (Budapest: Animula). ISBN: 963 941 063 2

Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Közszolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet					
Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
<p>Tárgy neve: Párok lelkigondozói kísérésének gyakorlata és praxiskísérése II. Rövidített neve: Házasság lelkigondozás gyakorlata II. Angol neve: Pastoral care of couples in practice and practice supervision II. Német neve: Seelsorge für Paare in der Praxis und Praxisbegleitung II. Kódja: MIKOMHCL005_2M</p>					
<p>Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Török Gábor, egyetemi adjunktus; Járay Márton, egyetemi tanársegéd, Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus; Szásziné Fehérváry Anikó családterapeuta, Dupont Kinga, családterapeuta, Dr. Török Szabolcs János, egyetemi tanár</p>					
Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorlata: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 24	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 7
Tantárgy felvételének előkövetelménye : Tárgy(ak) neve és kódja: - Párok lelkigondozói kísérésének gyakorlata és praxiskísérése I.					
További képzések , amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
<p>Tantárgy célkitűzése: A tantárgy célkitűzése párok lelkigondozásának folyamatára vonatkozó alapvető keretek, intervenciós készségek elsajátítása. A folyamat szakaszainak begyakorlása. Az érzelemlátás megközelítés gyakorlati alkalmazásának alapjaival való ismerkedés.</p>					
<p>Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A stúdium célja az elméleti stúdiumukon szerzett ismeretek gyakorlatba történő integrálása, és családlelkigondozói gyakorlati kompetenciák fejlesztése, a személyközpontú párkonzultáció alapjainak elsajátítása. Módszertanilag párkonzultációk modellálására kerül sor a kurzus keretében, a konzultációs folyamat egyes szakaszainak begyakorlásával. Első interjú, a lelkigondozói célok és a szerződés kialakítása, a párok lelkigondozása folyamatának végig vitele, beleértve annak lezárását is. Érzelemlátás, kötődésméletemen alapuló intervenciós technikák gyakorlása. Deeszkaláció, a kötődési ciklus megragadása.</p>					
<p>A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A kurzus hozzájárul, hogy a hallgatók</p> <ul style="list-style-type: none"> • képessé váljanak az elméleti ismeretek integrálásával a hozzájuk forduló, lelkigondozói segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkigondozói tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidiplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervenciós eszköztárral; • képessé váljanak a hozzájuk forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkigondozóként kompetensen kísérni, számukra ezen események során alkalmi lelkigondozói szolgáltatásokat nyújtani. 					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Írásbeli jegyzőkönyv elkészítése					
<p>Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van) 75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.</p>					
<p>Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: Az órákon való részvétel, párok lelkigondozásának folyamatáról készült jegyzőkönyv beadása. Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegy.</p>					

Vizsgakövetelmények:

Esettanulmány és elemzése.

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Susan M. Johnson: Az érzelmekre fókuszáló párterápia gyakorlata. A kapcsolat megteremtése. Oriold és társai, Bp. 2016, 55-185.

Ajánlott irodalom:

- Brandl-Nebehay, B. Rauscher-Gföhler, J. Kleibel-Arbeithuber (szerk.): Rendszerszemléletű családterápia. Alapok, módszerek és aktuális trendek. Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet. Párbeszéd (Dialógus) alapítvány. Budapest. 2007.
- Jenkins, H.(2006): A rendszer kezelése (Budapest: Animula). ISBN: 963 941 063 2

Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Közzolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet					
Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Párok lelkigondozói kísérésének gyakorlata és praxiskísérése III. Rövidített neve: Házasság lelkigondozás gyakorlata III Angol neve: Pastoral care of couples in practice and practice supervision III. Német neve: Seelsorge für Paare in der Praxis und Praxisbegleitung III Kódja: MIKOMHCL005_3M					
Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Török Gábor, egyetemi adjunktus; Járay Márton, egyetemi tanársegéd, Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus; Szásziné Fehérváry Anikó családterapeuta, Dupont Kinga, családterapeuta, Dr. Török Szabolcs János, egyetemi tanár					
Tantárgyfélév: 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 24	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 7
Tantárgy felvételének előkövetelménye : Tárgy(ak) neve és kódja: - Párok lelkigondozói kísérésének gyakorlata és praxiskísérése II.					
További képzések , amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése : A tantárgy célkitűzése párok lelkigondozásának folyamatára vonatkozó alapvető keretek, intervenciós készségek elsajátítása. A folyamat szakaszainak begyakorlása. Az érzelemfókuszú megközelítés gyakorlati alkalmazása a pár új kötődési élményeinek szolgálatában.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A stúdium célja az elméleti stúdiumukon szerzett ismeretek gyakorlatba történő integrálása, és család-lelkigondozói gyakorlati kompetenciák fejlesztése, a személyközpontú párkonzultáció alapjainak elsajátítása. Módszertanilag párkonzultációk modellálására kerül sor a kurzus keretében, a konzultációs folyamat elmélyítésének begyakorlásával, másodrendű változások létrejöttéhez vezető út és intervenciók készségszintű elsajátításával. Érzelemfókuszú, kötődéseméleten alapuló intervenciós technikák gyakorlása. Enactment, a változás megszilárdítása.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A kurzus hozzájárul, hogy a hallgatók <ul style="list-style-type: none"> • képessé váljanak az elméleti ismeretek integrálásával a hozzájuk forduló, lelkigondozói segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkigondozói tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidiplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervenciós eszköztárral; • képessé váljanak a hozzájuk forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkigondozóként kompetensen kísérni, számukra ezen események során alkalmi lelkigondozói szolgáltatásokat nyújtani. 					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Írásbeli jegyzőkönyv elkészítése					
Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van) 75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: Az órákon való részvétel, párok lelkigondozásának folyamatáról készült jegyzőkönyv beadása. Gyakorlati jegy Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.					

Vizsgakövetelmények:

Esettanulmány és elemzése.

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Susan M. Johnson: Az érzelmekre fókuszáló párterápia gyakorlata. A kapcsolat megteremtése. Oriold és társai, Bp. 2016, 55-185.
- Marlok Zsuzsa, Török Gábor (2018): „Lélektájkép” A belső világ megjelenítése asztalszínpadon, Pszi-choterápia 2018/1

Ajánlott irodalom:

- Brandl-Nebehay, B. Rauscher-Gföhler, J. Kleibel-Arbeithuber (szerk.): Rendszerszemléletű családterápia. Alapok, módszerek és aktuális trendek. Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet. Párbeszéd (Dialógus) alapítvány. Budapest. 2007.
- Jenkins, H.(2006): A rendszer kezelése (Budapest: Animula). ISBN: 963 941 063 2

Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Közzolgálati Kar Mentálhigiéné Intézet					
Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzési szak					
Tárgy neve: Párok lelkigondozói kísérésének gyakorlata és praxiskísérése IV. Rövidített neve: Családlelkigondozás gyakorlata IV. Angol neve: Pastoral care of couples in practice and practice supervision IV. Német neve: Seelsorge für Paare in der Praxis und Praxisbegleitung IV. Kódja: MIKOMHCL005_4M					
Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus (SE EKK Mentálhigiéné Int.) Oktatók neve, beosztása: Dr. Török Gábor, egyetemi adjunktus; Járay Márton, egyetemi tanársegéd, Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus; Szásziné Fehérvári Anikó családterapeuta, Dupont Kinga, családterapeuta, Dr. Török Szabolcs János, egyetemi tanár					
Tantárgyfélév: 4./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 24	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 7
Tantárgy felvételének előkövetelménye : Tárgy(ak) neve és kódja: - Párok lelkigondozói kísérésének gyakorlata és praxiskísérése III.					
További képzések , amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -					
Tantárgy célkitűzése : A tantárgy célkitűzése párok lelkigondozásának folyamatára vonatkozó alapvető keretek, intervenciós készségek elsajátítása. A folyamat szakaszainak begyakorlása. Az érzelemfókuszú megközelítés gyakorlati alkalmazása a pár új kötődési élményeinek szolgálatában.					
Tantárgy tematikájának (tananyag) leírása: A stúdium célja az elméleti stúdiumukon szerzett ismeretek gyakorlatba történő integrálása, és család-lelkigondozói gyakorlati kompetenciák fejlesztése, a személyközpontú párkonzultáció alapjainak elsajátítása. Módszertanilag párkonzultációk modellálására kerül sor a kurzus keretében, a konzultációs folyamat elmélyítésének begyakorlásával, másodrendű változások létrejöttéhez vezető út és intervenciók készségszintű elsajátításával. Ebben a félévben különösen hangsúlyos a speciális problémákkal küzdő párok lelkigondozására vonatkozó gyakorlati ismeretek elsajátítása (pl. megcsalás, traumatizáció). Hangsúlyt kap továbbá a további non verbális technikák alkalmazásának lehetősége, mint például time line, genogram, monodrámá technikák páros settingben, valamint az egyéni rendszerszemléletű konzultációkban alkalmazott, kapcsolatorientált monodrámá technikák megismerése, gyakorlása.					
A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák: A kurzus hozzájárul, hogy a hallgatók <ul style="list-style-type: none"> • képessé váljanak az elméleti ismeretek integrálásával a hozzájuk forduló, lelkigondozói segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkigondozói tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervenciós eszköztárral; • képessé váljanak a hozzájuk forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkigondozóként kompetensen kísérni, számukra ezen események során alkalmi lelkigondozói szolgáltatásokat nyújtani. 					
Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Írásbeli jegyzőkönyv elkészítése					
Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van) 75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.					
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja:					

Az órákon való részvétel, párok lelkipondozásának folyamatáról készült jegyzőkönyv beadása.
Gyakorlati jegy, ötfokozatú érdemjegy.

Vizsgakövetelmények:

Esettanulmány és elemzése.

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Marlok Zsuzsa, Török Gábor (2018): „Lélektájkép” A belső világ megjelenítése asztalszínpadon, Pszichoterápia 2018/1
- Brandl-Nebehay, B. Rauscher-Gföhler, J. Kleibel-Arbeithuber (szerk.): Rendszerszemléletű családterápia. Alapok, módszerek és aktuális trendek. Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet. Párbeszéd (Dialógus) alapítvány. Budapest. 2007., 256-292.old.
- Susan M. Johnson: Az érzelmekre fókuszáló párterápia gyakorlata. A kapcsolat megteremtése. Oriold és társai, Bp. 2016, 263-311.
- Sherman-Fredman (2007): Strukturális technikák pár- és családterápiában. Családterápiás sorozat 8. Budapest: Animula.

Ajánlott irodalom:

- Jenkins, H.(2006): A rendszer kezelése (Budapest: Animula). ISBN: 963 941 063 2
- Peggy Papp (2014): A változás folyamata. Bevezetés a stratégias megközelítéshez. Családterápiás sorozat 26. Budapest: Animula. p. 28-90; p. 179-197
- Minuchin, S. (1974): Családok és családterápia. Családterápiás sorozat 15. Budapest: Animula. p. 116-147
- Székely Iлона: Tárgykapcsolat-elmélet a családterápiában. I. rész. Pszichoterápia folyóirat 2002, 11(3):189-198.
- Székely Iлона: Tárgykapcsolat-elmélet a családterápiában II. rész. Pszichoterápia folyóirat 2002, (11)4:249-258.

Mentálhigiéné házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Mentálhigiéné lelkipogozás gyakorlata a családok lelkipásztori szolgálatában I.

Rövidített neve: Családok lelkipásztori szolgálata I.

Angol neve: The practice of mental health based care giving in the pastoral service of families I.

Német neve: Die Praxis der psychischen Betreuung im Seelsorgedienst von Familien I.

Kódja: MIKOMHCL010_1M

Tantárgyfelelős: Dr. Joób Máté egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók: Járay Márton, egyetemi tanársegéd; Dr. Joób Máté egyetemi docens; Dr. Semsey Gábor mesteroktató, Dr. Török Gábor Pál egyetemi adjunktus, Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna egyetemi adjunktus

Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 12	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 4
-------------------------------------	---	--	----------------	-----------------------------	--------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:** Tárgy(ak) neve és kódja

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése:**

A stúdium célja, hogy a képzésen elsajátított elméleti és gyakorlati tudást a hallgatók be tudják illeszteni pasztorációs alaptevékenységükbe és keressék azokat a lehetséges közösségi erőforrásokat és megvalósítható programokat, amelyek jelen vannak, és a preventív szemlélet mentén hozzájárulnak a házasságok megerősítéséhez, védelméhez.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A három féléven át tartó gyakorlati stúdium első félévének tematikája:

Párkapcsolati és családi témák feldolgozásának elméleti és gyakorlati alapvetései a fiatalok között végzett pasztorációs munkában: jegyesoktatás mint a házasságra felkészítő egyéni és csoportos folyamat, esketés, házasság-gondozás különböző korcsoportok számára különböző formában, keresztelés, házaspárok és gyülekezet kapcsolata.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák:**

- a lelkipogozói segítő kapcsolatra, annak elméleti keretére vonatkozó ismeretek, különös tekintettel az olyan helyzetekre, amelyek során a lelkipogozó egy párral, vagy egy családdal, vagy ezek csoportjaival találkozik;
- ismeri a közösségi és liturgikus alkalmak családpsztorációs lehetőségeit
- képesek támogató kisközösségek létrehozására és a bennük meglévő támogató erőforrások aktiválására párok és családok promotív kísérése érdekében;
- képesek meglévő közösségek revitalizálására párok és családok támogatása érdekében.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa:

A hallgató által szabadon választott téma feldolgozása dolgozat formájában.

Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.

Félévvégi **aláírás,** valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

gyakorlati jegy (a félév elején a hírlevélben megadottak szerint készítendő dolgozat és azok tanórán való gyakorlati alkalmazása alapján)

Vizsgakövetelmények:

A tantárgy egyik témakörének kifejtése írásbeli dolgozat keretében.

Témakörök:

- jegyesoktatás,
- házasság gondozás, liturgia

- házaspárok és gyülekezet kapcsolata

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Hézsér Gábor: Pasztorálpszichológiai szempontok az istentisztelet útkereséséhez. Elméletek és gyakorlati lehetőségek. Kálvin Kiadó, Budapest, 2005.; elsősorban az 1. és 2. fejezet (15-97. old.), de a további fejezetek is.
- Baumgartner, Isidor: Pasztorálpszichológia. Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003. VI rész: „Feltárni az írások értelmét...” – Isten gyógyító szava; VII. rész: „Megtörni a kenyeret...” – A hit szimbólumainak gyógyító ereje (535-639. old.)
- Zsóri-Ments Orsolya: Serdülők istentisztelete – Lelkigondozói szempontok a gyakorlatban. In: Embertárs 2011/4. 346-358.
- Ajánlott irodalom:
- Tóth Balázs: Ugye lángol majd a szívünk? Gondolatok egy katolikus plébánia közösségfejlesztési projektje nyomán. In: Embertárs 2013/4. 338-351.
- Tóth Tamás: Valami elkezdődött. Közösségépítés és mentálhigiéné. In: Embertárs 2013/4. 352-368.
- Joób Máté: Lelkigondozás az evangélikus egyházban. In: A keresztény segítségnyújtás formái. Vigilia Kiadó, Budapest, 2012. 128-145.
- Illés Dávid: Mentálhigiéné szemléletű jegyesoktatás – A Házaskurzus-tanfolyam anyagának alkalmazása a jegyesoktatásban református egyházi környezetben. In: Embertárs 2015/3. 223-236.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Mentálhigiénés lelkipogozás gyakorlata a családok lelkipásztori szolgálatában II.

Rövidített neve: Családok lelkipásztori szolgálat II.

Angol neve: The practice of mental health based care giving in the pastoral service of families II.

Német neve: Die Praxis der psychischen Betreuung im Seelsorgedienst von Familien II.

Kódja: MIKOMHCL010_2M

Tantárgyfelelős: Dr. Joób Máté egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók: Járay Márton, egyetemi tanársegéd; Dr. Joób Máté egyetemi docens; Dr. Semsey Gábor mesteroktató, Dr. Török Gábor Pál egyetemi adjunktus, Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna egyetemi adjunktus

Tantárgyfélév: 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 12	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 4
----------------------------------	---	--	----------------	-----------------------------	--------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:** Tárgy(ak) neve és kódja
Mentálhigiénés lelkipogozás gyakorlata a családok lelkipásztori szolgálatában I.

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése:**

A stúdium célja, hogy a képzésen elsajátított elméleti és gyakorlati tudást a hallgatók be tudják illeszteni pasztorációs alaptervekenységükbe és keressék azokat a lehetséges közösségi erőforrásokat és megvalósítható programokat, amelyek jelen vannak, és a preventív szemlélet mentén hozzájárulnak a házasságok megerősítéséhez, védelméhez.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A három féléven át tartó gyakorlati stúdium második félévének tematikája:

Szülősegi kapcsolat, gyereknevelés, családi napok, családi hetek. Liturgikus lehetőségek a pasztorációban, ünnepek a házasságban, válásogozás, egyedül maradt házások ogozása

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák:**

- a lelkipogozói segítő kapcsolatra, annak elméleti keretére vonatkozó ismeretek, különös tekintettel az olyan helyzetekre, amelyek során a lelkipogozó egy párral, vagy egy családdal, vagy ezek csoportjaival találkozik;
- ismeri a közösségi és liturgikus alkalmak családpsztorációs lehetőségeit
- képesek támogató kisközösségek létrehozására és a bennük meglévő támogató erőforrások aktiválására párok és családok promotív kísérése érdekében;
- képesek meglévő közösségek revitalizálására párok és családok támogatása érdekében.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa:

A hallgató által szabadon választott téma feldolgozása dolgozat formájában.

Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.

Félévvégi **aláírás,** valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

gyakorlati jegy (a félév elején a hírlevélben megadottak szerint készítendő dolgozat és azok tanórán való gyakorlati alkalmazása alapján) Értékelés: ötfokozatú érdemjegy.

Vizsgakövetelmények:

Írásbeli dolgozat témakörei:

1. Szülősegi kapcsolat, gyereknevelés,
2. Családi napok, családi hetek.
3. Liturgikus lehetőségek a pasztorációban

4. Válás gondozás, egyedül maradt házaspárok gondozása

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Hézszer Gábor: Pasztorálpszichológiai szempontok az istentisztelet útkereséséhez. Elméletek és gyakorlati lehetőségek. Kálvin Kiadó, Budapest, 2005.; elsősorban az 1. és 2. fejezet (15-97. old.), de a további fejezetek is.
- Baumgartner, Isidor: Pasztorálpszichológia. Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003. VI rész: „Feltárni az írások értelmét...” – Isten gyógyító szava; VII. rész: „Megtörni a kenyeret...” – A hit szimbólumainak gyógyító ereje (535-639. old.)
- Zsóri-Ments Orsolya: Serdülők istentisztelete – Lelkigondozói szempontok a gyakorlatban. In: Embertárs 2011/4. 346-358.
- Ajánlott irodalom:
- Tóth Balázs: Ugye lángol majd a szívünk? Gondolatok egy katolikus plébánia közösségfejlesztési projektje nyomán. In: Embertárs 2013/4. 338-351.
- Tóth Tamás: Valami elkezdődött. Közösségépítés és mentálhigiéné. In: Embertárs 2013/4. 352-368.
- Joób Máté: Lelkigondozás az evangélikus egyházban. In: A keresztény segítségnyújtás formái. Vigilia Kiadó, Budapest, 2012. 128-145.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Mentálhigiénés lelkipogozás gyakorlata a családok lelkipásztori szolgálatában III.

Rövidített neve: Családok lelkipásztori szolgálat III.

Angol neve: The practice of mental health based care giving in the pastoral service of families

Német neve: Die Praxis der psychiatrischen Betreuung im Seelsorgedienst von Familien

Kódja: MIKOMHCL010_3M

Tantárgyfelelős: Dr. Joób Máté egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók: Járay Márton, egyetemi tanársegéd; Dr. Joób Máté egyetemi docens; Dr. Semsey Gábor mesteroktató, Dr. Török Gábor Pál egyetemi adjunktus, Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna egyetemi adjunktus

Tantárgyfélév: 4./tavasz	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 12	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 4
------------------------------------	---	--	----------------	-----------------------------	--------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:** Tárgy(ak) neve és kódja
Mentálhigiénés lelkipogozás gyakorlata a családok lelkipásztori szolgálatában II.

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése:**

A stúdium célja, hogy a képzésen elsajátított elméleti és gyakorlati tudást a hallgatók be tudják illeszteni pasztorációs alaptervekenységükbe és keressék azokat a lehetséges közösségi erőforrásokat és megvalósítható programokat, amelyek jelen vannak, és a preventív szemlélet mentén hozzájárulnak a házasságok megerősítéséhez, védelméhez.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A három féléven át tartó gyakorlati stúdium harmadik félévének tematikája:

- Az előző két félévben megismert és kidolgozott tematikák gyakorlati megvalósításának kísérése, támogatása és értékelése

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák:**

- a lelkipogozói segítő kapcsolatra, annak elméleti keretére vonatkozó ismeretek, különös tekintettel az olyan helyzetekre, amelyek során a lelkipogozó egy párral, vagy egy családdal, vagy ezek csoportjaival találkozik;
- ismeri a közösségi és liturgikus alkalmak családpsztorációs lehetőségeit
- képesek támogató kisközösségek létrehozására és a bennük meglévő támogató erőforrások aktiválására párok és családok promotív kísérése érdekében;
- képesek meglévő közösségek revitalizálására párok és családok támogatása érdekében.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa:

A megvalósított projekt dokumentálása.

Jelenléti kötelezettség: Hiányzások tekintetében a TVSZ az irányadó.

Félévvégi **aláírás,** valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

gyakorlati jegy (a félév elején a hírlevélben megadottak szerint készítenő dolgozat és azok tanórán való gyakorlati alkalmazása alapján)

Vizsgakövetelmények: -

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Hézszer Gábor: Pasztorálpszichológiai szempontok az istentisztelet útkereséséhez. Elméletek és gyakorlati lehetőségek. Kálvin Kiadó, Budapest, 2005.; elsősorban az 1. és 2. fejezet (15-97. old.), de a további fejezetek is.

- Baumgartner, Isidor: Pasztorálpszichológia. Párbeszéd (Dialógus) Alapítvány, Budapest, 2003. VI rész: „Feltárni az írások értelmét...” – Isten gyógyító szava; VII. rész: „Megtörni a kenyeret...” – A hit szimbólumainak gyógyító ereje (535-639. old.)
- Zsóri-Ments Orsolya: Serdülők istentisztelete – Lelkigondozói szempontok a gyakorlatban. In: Embertárs 2011/4. 346-358.
- Ajánlott irodalom:
- Tóth Balázs: Ugye lángol majd a szívünk? Gondolatok egy katolikus plébánia közösségfejlesztési projektje nyomán. In: Embertárs 2013/4. 338-351.
- Tóth Tamás: Valami elkezdődött. Közösségépítés és mentálhigiéné. In: Embertárs 2013/4. 352-368.
- Joób Máté: Lelkigondozás az evangélikus egyházban. In: A keresztény segítségnyújtás formái. Vigilia Kiadó, Budapest, 2012. 128-145.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Esetfeldolgozó intenzív napok

Rövidített neve: Esetfeldolgozás

Angol neve: Training days in case handling

Német neve: Intensive Tage für Fallbearbeitung

Kódja: MIKVMHCL015_1M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus

Oktatók neve, beosztása:

Dr. Török Gábor, egyetemi adjunktus

Járay Márton, egyetemi tanársegéd SE EMK

Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus

Dr. Török Szabolcs János, egyetemi tanár

Dupont Kinga, pszichológus, családterapeuta

Szásziné Fehérváry Anikó, családterapeuta

Tantárgyfélév: 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Aláírás	Óraszám: 20	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 0
----------------------------------	---	--------------------------------	-----------------------	-----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Tárgy(ak) neve és kódja: - **Párok lelkipogozói kísérésének gyakorlata és praxiskísérése II.**

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése**:

A tantárgy célkitűzése párok lelkipogozása alapvető intervencióinak integrálása a lelkipogozói folyamatba, valamint a módszertani integráció elősegítése (kötődéseméleti alapokra épülő módszertan és specifikus strukturális technikák alkalmazása.)

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A hallgatók az általuk hozott esetek feldolgozása által a teljes lelkipogozói folyamatra reflektálnak a kurzus keretében. A párok lelkipogozása folyamatának egyes szakaszai, elemei, a segítői kapcsolat sajátosságai, áttételi és viszontáttételi jelenségek kerülnek fókuszba a feldolgozás során.

Lehetőség nyílik továbbá a módszertani integrációra: a kötődéseméleten alapuló intervenciók technikák kombinálására más strukturális technikákkal, mint például a time-line, szereptorta, genogram, családszobor, család-rendszer tábla, üres-szék technika, vagy egyéb non verbális eszközökkel.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák**:

A kurzus hozzájárul, hogy a hallgatók

- képessé váljanak az elméleti ismeretek integrálásával a hozzájuk forduló, lelkipogozói segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkipogozói tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidiplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervenciók eszköztárral;
- képessé váljanak a hozzájuk forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkipogozóként kompetensen kíséreni, számukra ezen események során alkalmi lelkipogozói szolgáltatásokat nyújtani.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa: Írásbeli jegyzőkönyv elkészítése

Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)

75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.

Félévvégi **aláírás**, valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

Az órákon való részvétel, párok lelki gondozásának folyamatáról készült jegyzőkönyv beadása.
Aláírás.

Vizsgakövetelmények:

-

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Marlok Zsuzsa, Török Gábor (2018): „Lélektájkép” A belső világ megjelenítése asztalszínpadon, Pszi-choterápia 2018/1
- Brandl-Nebehay, B. Rauscher-Gföhler, J. Kleibel-Arbeithuber (szerk.): Rendszerszemléletű családterápia. Alapok, módszerek és aktuális trendek. Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet. Párbeszéd (Dialógus) alapítvány. Budapest. 2007., 256-292.old.
- Susan M. Johnson: Az érzelmekre fókuszáló párterápia gyakorlata. A kapcsolat megteremtése. Oriold és társai, Bp. 2016, 263-311.
- Sherman-Fredman (2007): Strukturális technikák pár- és családterápiában. Családterápiás sorozat 8. Budapest: Animula.

Ajánlott irodalom:

- Jenkins, H.(2006): A rendszer kezelése (Budapest: Animula). ISBN: 963 941 063 2
- Peggy Papp (2014): A változás folyamata. Bevezetés a stratégias megközelítéshez. Családterápiás sorozat 26. Budapest: Animula. p. 28-90; p. 179-197
- Minuchin, S. (1974): Családok és családterápia. Családterápiás sorozat 15. Budapest: Animula. p. 116-147
- Székely Ilona: Tárgykapcsolat-elmélet a családterápiában. I. rész. Pszichoterápia folyóirat 2002, 11(3):189-198.
- Székely Ilona: Tárgykapcsolat-elmélet a családterápiában II. rész. Pszichoterápia folyóirat 2002, (11)4:249-258.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Integratív esetfeldolgozó műhely

Rövidített neve: Integratív műhely

Angol neve: Integrative case handling workshop

Német neve: Integrative Workshop für Fallbearbeitung

Kódja: MIKVMHCL016_1M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Gábor Pál, egyetemi adjunktus

Oktatók neve, beosztása:

Dr. Török Gábor, egyetemi adjunktus

Járay Márton, egyetemi tanársegéd SE EMK

Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus

Dr. Török Szabolcs János, egyetemi tanár

Dupont Kinga, pszichológus, családterapeuta

Szásziné Fehérváry Anikó, családterapeuta

Tantárgyfélév: 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Aláírás	Óraszám: 20	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 0
----------------------------------	---	--------------------------------	-----------------------	-----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Tárgy(ak) neve és kódja: - **Párok lelkipogozói kísérésének gyakorlata és praxiskísérése II.**

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése**:

A tantárgy célkitűzése párok lelkipogozása alapvető intervencióinak integrálása a lelkipogozói folyamatba, valamint a módszertani integráció elősegítése (kötődéseméleti alapokra épülő módszertan és specifikus strukturális technikák alkalmazása.) A tantárgy célja továbbá a spiritualitás integrációjának megalapozása a párok lelkipogozásának gyakorlatában.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A hallgatók az általuk hozott esetek feldolgozása által a teljes lelkipogozói folyamatra reflektálnak a kurzus keretében. A párok lelkipogozása folyamatának egyes szakaszai, elemei, a segítői kapcsolat sajátosságai, áttételi és viszontáttételi jelenségek kerülnek fókuszba a feldolgozás során.

Lehetőség nyílik továbbá a módszertani integrációra: a kötődéseméleten alapuló intervenciók technikák kombinálására más strukturális technikákkal, mint például a time-line, szereptorta, genogram, családszobor, család-rendszer tábla, üres-szék technika, vagy egyéb non verbális eszközökkel.

Külön hangsúly helyeződik a párok lelkipogozásának folyamatában megjelenő spirituális kérdésekkel való munka gyakorlatára, ennek integrációjára a lelkipogozói eszköztár egyéb elemeivel.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák**:

A kurzus hozzájárul, hogy a hallgatók

- képessé váljanak az elméleti ismeretek integrálásával a hozzájuk forduló, lelkipogozói segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkipogozói tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidiplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervenciók eszköztárral;
- képessé váljanak a hozzájuk forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkipogozóként kompetensen kísélni, számukra ezen események során alkalmi lelkipogozói szolgáltatásokat nyújtani.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa: Írásbeli jegyzőkönyv elkészítése

Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)

75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.
Félévvégi aláírás , valamint az osztályzat kialakításának módja: Az órákon való részvétel, párok lelkiigondozásának folyamatáról készült jegyzőkönyv beadása. Aláírás.
Vizsgakövetelmények: -
Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája: Kötelező irodalom: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Brandl-Nebehay, B. Rauscher-Gföhler, J. Kleibel-Arbeithuber (szerk.): Rendszerszemléletű családterápia. Alapok, módszerek és aktuális trendek. Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet. Párbeszéd (Dialogus) alapítvány. Budapest. 2007., 256-292.old. ▪ Susan M. Johnson: Az érzelmekre fókuszáló párterápia gyakorlata. A kapcsolat megteremtése. Oriold és társai, Bp. 2016, 263-311. ▪ Sherman-Fredman (2007): Strukturális technikák pár- és családterápiában. Családterápiás sorozat 8. Budapest: Animula. Ajánlott irodalom: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jenkins, H.(2006): A rendszer kezelése (Budapest: Animula). ISBN: 963 941 063 2 ▪ Peggy Papp (2014): A változás folyamata. Bevezetés a stratégias megközelítéshez. Családterápiás sorozat 26. Budapest: Animula. p. 28-90; p. 179-197 ▪ Minuchin, S. (1974): Családok és családterápia. Családterápiás sorozat 15. Budapest: Animula. p. 116-147 ▪ Székely Iлона: Tárgykapcsolat-elmélet a családterápiában. I. rész. Pszichoterápia folyóirat 2002, 11(3):189-198. ▪ Székely Iлона: Tárgykapcsolat-elmélet a családterápiában II. rész. Pszichoterápia folyóirat 2002, (11)4:249-258.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzés

Tárgy neve: Családi önismeret és önismeret segítő gyakorlatok I

Rövidített neve: Önismeret

Angol neve: Exercises for enhancing family self-awareness and self-awareness I.

Német neve: Übungen für Familienselbsterfahrung und Selbsterfahrung I.

Kódja: MIKOMHCL006_1M

Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál adjunktus (SE EKK MhI)

Oktatók:

Járay Márton, egyetemi tanársegéd (SE EKK EMK)

Dr. Marlok Zsuzsa külsős oktató, családterapeuta

Dr. Török Gábor, egyetemi adjunktus (SE EKK MhI)

Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus (SE-EKK-MHI)

Dupont Kinga, pszichológus, külsős oktató

Tantárgyfélév: 1./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 24	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 6
----------------------------------	---	--	----------------	-----------------------------	--------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:** Tárgy(ak) neve és kódja

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy célkitűzése:

A tantárgy célja: lehetőséget teremteni a hallgatók számára a saját eredeti családdal kapcsolatos személyes tapasztalatok feldolgozására, a családterápiás munka professzionális jellegének és a saját családdal kapcsolatos személyes érintődés területeinek szétválasztására, és a szakmai szerep személyes értelmezésének elmélyítésére.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A tantárgy témaköreit részben a házasság- és család-lelkigondozó munka fókuszát képező alaptémák (mint pl. egyén és család, kapcsolatrendszerek, szerepek, életút, transzgenerációs mintázatok) részben a csoportba behozott aktuális problémák, kérdések határozzák meg, melyeket a kiscsoportos munka elsősorban rendszerszemléletű megközelítéssel, a családi kapcsolatok és kapcsolatrendszerek, hiedelmek, narratívumok feldolgozásán keresztül közelíti meg.

A csoportmunka során az egyéni élettörténeti tapasztalatokat a lelkigondozás is alkalmazható széles eszköztár alkalmazása támogatja, mint például kreatív önkifejező technikák, strukturális és egyéb technikák, verbális csoportmunka, valamint a csoportbeli folyamatok folyamatos reflexiója.

A hallgatók képessé válnak egyéni-élettrajzi értelmezési mintázataik és magatartásaik reflexiójára, valamint ezek kritikus-konstruktív felhasználására saját szakmai tevékenységükben. A modul támogatja az érzelmi önszabályozás képességét és segít elmélyíteni a társas alapképességeket. A személyes bevonódással átélt önismereti folyamat tapasztalatai elmélyítik a készséget a professzionális kapcsolati helyzetek differenciáltabb megértésére és kezelésére.

A stúdium kulcsfogalmai: az önreflektív képesség fejlődése; empátiás készség fejlődése; az empátia és az azonosulás élményének differenciálása; az elemi szintű kapcsolati törekvések reflektálása és ezek konfliktusainak tudatosítása (mint a rivalitás, dominancia-önalávetés, függőség-függetlenség, gondoskodás-önellátás, szexusunk átélése). Továbbá készség a visszajelzések befogadását nehezítő érzelmi reakciók reflektálására; szerepkészségeink reflektálása és fejlesztése; a mentalizációs képesség fejlesztése; a rendszerben történő gondolkodás képességének fejlődése; készség az intrapszichés és interperszonális történések összefüggéseinek észlelésére.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák:**

- képesek a képzésen megszerzett ismeretek integrálásával, a hozzájuk forduló, lelkigondozói segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkigondozói tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidiplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervenció eszköz tárral;

<ul style="list-style-type: none"> • képesek a hozzájuk forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkigondozóként kompetensen kísélni, számukra ezen események során alkalmi lelkigondozói szolgáltatásokat nyújtani; • képesek a hozzájuk forduló párok és családok számára a családi életsiklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkigondozói kompetenciáik határain belül;
<p>Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Az önismereti stúdium a képzési struktúra része, melyre a hallgatók gyakorlati jegyet kapnak</p>
<p>Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)</p>
<p>Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: Az önismeret műfajával azonban nem egyeztethető össze semmiféle számonkérés, és messzemenőig tekintettel kell lenni a titoktartás elvére. Mindezek figyelembe vételével a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók az önismereti folyamat végén leadjanak egy 1 oldalas esszét arról, hogy hogyan kapcsolódott az önismereti munkájuk a saját hivatásuk gyakorlásához, miben gazdagította munkájukat és szakmai személyiségük fejlődését. Fontos szempont, hogy az esszében csak olyan dolgok szerepeljenek, amit a hallgató kifelé is vállalni tud, vagyis semmi olyan ne szerepeljen benne, amit nem szeretne másokkal megosztani, illetve ami a titoktartás körébe tartozik.</p>
<p>Vizsgakövetelmények: -</p>
<p>Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:</p> <p>Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sue Johnson – Kenny Sanderfer (2019) Kapcsolatra teremtve – Ölelj át – Együtt Istennel, Harmat – EFT, Budapest. • John M. Gottman – Nan Silver (2015) A jól működő házasság 7 alapelve, Kulcslyuk kiadó, Budapest <p>Ajánlott irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tóth B. (2006) Családfánk. Sorsunk rejtett mintázata – genogram a pszichoterápiában (Budapest: Kairosz). pp. 71-105. • Cloud, Henry – Townsend, John – Carden, Dave – Henslin, Earl (2013) Családfánk titkai (Budapest, Harmat) • Napier, A. Y. (1990) A törékeny kapcsolat. (Budapest: Animula)

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzés

Tárgy neve: Családi önismeret és önismeret segítő gyakorlatok II.

Rövidített neve: Önismeret II.

Angol neve: Exercises for enhancing family self-awareness and self-awareness II.

Német neve: Übungen für Familienselbsterfahrung und Selbsterfahrung II.

Kódja: MIKOMHCL006_2M

Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál adjunktus (SE EKK MhI)

Oktatók:

Járay Márton, egyetemi tanársegéd (SE EKK EMK)

Dr. Marlok Zsuzsa külsős oktató, családterapeuta

Dr. Török Gábor, adjunktus (SE EKK MhI)

Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus (SE-EKK-MHI)

Dupont Kinga, pszichológus, külsős oktató

Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 16	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 3
-------------------------------------	---	--	----------------	-----------------------------	--------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:** Tárgy(ak) neve és kódja: Családi önismeret és önismeret segítő gyakorlatok I

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy célkitűzése:

A tantárgy célja: lehetőséget teremteni a hallgatók számára a saját eredeti családdal kapcsolatos személyes tapasztalatok feldolgozására, a családterápiás munka professzionális jellegének és a saját családdal kapcsolatos személyes érintődés területeinek szétválasztására, és a szakmai szerep személyes értelmezésének elmélyítésére.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A tantárgy témaköreit részben a házasság- és család-lelkigondozó munka fókuszát képező alaptémák (mint pl. egyén és család, kapcsolatrendszerek, szerepek, életút, transzgenerációs mintázatok) részben a csoportba behozott aktuális problémák, kérdések határozzák meg, melyeket a kiscsoportos munka elsősorban rendszerszemléletű megközelítéssel, a családi kapcsolatok és kapcsolatrendszerek, hiedelmek, narratívumok feldolgozásán keresztül közelíti meg.

A csoportmunka során az egyéni élettörténeti tapasztalatokat a lelkigondozás is alkalmazható széles eszköztár alkalmazása támogatja, mint például kreatív önkifejező technikák, strukturális és egyéb technikák, verbális csoportmunka, valamint a csoportbeli folyamatok folyamatos reflexiója.

A hallgatók képessé válnak egyéni-élettrajzi értelmezési mintázataik és magatartásaik reflexiójára, valamint ezek kritikus-konstruktív felhasználására saját szakmai tevékenységükben. A modul támogatja az érzelmi önszabályozás képességét és segít elmélyíteni a társas alapképességeket. A személyes bevonódással átélt önismereti folyamat tapasztalatai elmélyítik a készséget a professzionális kapcsolati helyzetek differenciáltabb megértésére és kezelésére.

A stúdium kulcsfogalmai: az önreflektív képesség fejlődése; empátiás készség fejlődése; az empátia és az azonosulás élményének differenciálása; az elemi szintű kapcsolati törekvések reflektálása és ezek konfliktusainak tudatosítása (mint a rivalitás, dominancia-önalávetés, függőség-függetlenség, gondoskodás-önellátás, szexusunk átélése). Továbbá készség a visszajelzések befogadását nehezítő érzelmi reakciók reflektálására; szerepkészségeink reflektálása és fejlesztése; a mentalizációs képesség fejlesztése; a rendszerben történő gondolkodás képességének fejlődése; készség az intrapszichés és interperszonális történések összefüggéseinek észlelésére.

A félév során külön hangsúly helyeződik a spirituális önismeret fejlesztésére a családi, párkapcsolati területen (spirituális genogram, spirituális time-line.)

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák:**

- képesek a képzésen megszerzett ismeretek integrálásával, a hozzájuk forduló, lelkigondozói segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkigondozói tevékenységet végezni,

<p>mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidiplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervencióeszköztárral;</p> <ul style="list-style-type: none"> • képesek a hozzájuk forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkigondozóként kompetensen kísélni, számukra ezen események során alkalmi lelkigondozói szolgáltatásokat nyújtani; • képesek a hozzájuk forduló párok és családok számára a családi életciklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkigondozói kompetenciáik határain belül;
<p>Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Az önismereti stúdium a képzési struktúra része, melyre a hallgatók gyakorlati jegyet kapnak</p>
<p>Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)</p>
<p>Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: Az önismeret műfajával azonban nem egyeztethető össze semmiféle számonkérés, és messzemenőig tekintettel kell lenni a titoktartás elvére. Mindezek figyelembe vételével a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók az önismereti folyamat végén leadjanak egy 1 oldalas esszét arról, hogy hogyan kapcsolódott az önismereti munkájuk a saját hivatásuk gyakorlásához, miben gazdagította munkájukat és szakmai személyiségük fejlődését. Fontos szempont, hogy az esszében csak olyan dolgok szerepeljenek, amit a hallgató kifelé is vállalni tud, vagyis semmi olyan ne szerepeljen benne, amit nem szeretne másokkal megosztani, illetve ami a titoktartás körébe tartozik.</p>
<p>Vizsgakövetelmények: -</p>
<p>Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:</p> <p>Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sue Johnson – Kenny Sanderfer (2019) Kapcsolatra teremtve – Ölelj át – Együtt Istennel, Harmat – EFT, Budapest. • John M. Gottman – Nan Silver (2015) A jól működő házasság 7 alapelve, Kulcslyuk kiadó, Budapest <p>Ajánlott irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tóth B. (2006) Családfánk. Sorsunk rejtett mintázata – genogram a pszichoterápiában (Budapest: Kairosz). pp. 71-105. • Cloud, Henry – Townsend, John – Carden, Dave – Henslin, Earl (2013) Családfánk titkai (Budapest, Harmat) • Napier, A. Y. (1990) A törékeny kapcsolat. (Budapest: Animula)

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzés

Tárgy neve: Családi önismeret és önismeret segítő gyakorlatok III.

Rövidített neve: Önismeret III.

Angol neve: Exercises for enhancing family self-awareness and self-awareness III.

Német neve: Übungen für Familienselbsterfahrung und Selbsterfahrung III.

Kódja: MIKOMHCL006_3M

Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál adjunktus (SE EKK MhI)

Oktatók:

Járay Márton, egyetemi tanársegéd (SE EKK EMK)

Dr. Marlok Zsuzsa külsős oktató, családterapeuta

Dr. Török Gábor, adjunktus (SE EKK MhI)

Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus (SE-EKK-MHI)

Dupont Kinga, pszichológus, külsős oktató

Tantárgyfélév: 3./őszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 16	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 3
----------------------------------	---	--	----------------	-----------------------------	--------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:** Tárgy(ak) neve és kódja: Családi önismeret és önismeret segítő gyakorlatok II.

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy célkitűzése:

A tantárgy célja: lehetőséget teremteni a hallgatók számára a saját eredeti családdal kapcsolatos személyes tapasztalatok feldolgozására, a családterápiás munka professzionális jellegének és a saját családdal kapcsolatos személyes érintődés területeinek szétválasztására, és a szakmai szerep személyes értelmezésének elmélyítésére.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A tantárgy témaköreit részben a házasság- és család-lelkigondozó munka fókuszát képező alaptémák (mint pl. egyén és család, kapcsolatrendszerek, szerepek, életút, transzgenerációs mintázatok) részben a csoportba behozott aktuális problémák, kérdések határozzák meg, melyeket a kiscsoportos munka elsősorban rendszerszemléletű megközelítéssel, a családi kapcsolatok és kapcsolatrendszerek, hiedelmek, narratívumok feldolgozásán keresztül közelíti meg.

A csoportmunka során az egyéni élettörténeti tapasztalatokat a lelkigondozás is alkalmazható széles eszköztár alkalmazása támogatja, mint például kreatív önkifejező technikák, strukturális és egyéb technikák, verbális csoportmunka, valamint a csoportbeli folyamatok folyamatos reflexiója.

A hallgatók képessé válnak egyéni-életrajzi értelmezési mintázataik és magatartásaik reflexiójára, valamint ezek kritikus-konstruktív felhasználására saját szakmai tevékenységükben. A modul támogatja az érzelmi önszabályozás képességét és segít elmélyíteni a társas alapképességeket. A személyes bevonódással átélt önismereti folyamat tapasztalatai elmélyítik a készséget a professzionális kapcsolati helyzetek differenciáltabb megértésére és kezelésére.

A stúdium kulcsfogalmai: az önreflektív képesség fejlődése; empátiás készség fejlődése; az empátia és az azonosulás élményének differenciálása; az elemi szintű kapcsolati törekvések reflektálása és ezek konfliktusainak tudatosítása (mint a rivalitás, dominancia-önalávetés, függőség-függetlenség, gondoskodás-önellátás, szexusunk átélése). Továbbá készség a visszajelzések befogadását nehezítő érzelmi reakciók reflektálására; szerepkészségeink reflektálása és fejlesztése; a mentalizációs képesség fejlesztése; a rendszerben történő gondolkodás képességének fejlődése; készség az intrapszichés és interperszonális történések összefüggéseinek észlelésére.

A félév során külön hangsúly helyeződik a családi önismeret segítő monodramatikus eszközök megismerésére, saját élményű megtapasztalására (kapcsolattisztázás, család rendszer állítás).

<p>A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • képesek a képzésen megszerzett ismeretek integrálásával, a hozzájuk forduló, lelkipozóói segítségét kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkipozóói tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidiplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervenciós eszköztárral; • képesek a hozzájuk forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkipozóóként kompetensen kísérni, számukra ezen események során alkalmi lelkipozóói szolgáltatásokat nyújtani; • képesek a hozzájuk forduló párok és családok számára a családi életciklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkipozóói kompetenciáik határain belül;
<p>Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Az önismereti stúdium a képzési struktúra része, melyre a hallgatók gyakorlati jegyet kapnak</p>
<p>Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)</p>
<p>Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: Az önismeret műfajával azonban nem egyeztethető össze semmiféle számonkérés, és messzemenőig tekintettel kell lenni a titoktartás elvére. Mindezek figyelembe vételével a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók az önismereti folyamat végén leadjanak egy 1 oldalas esszét arról, hogy hogyan kapcsolódott az önismereti munkájuk a saját hivatásuk gyakorlásához, miben gazdagította munkájukat és szakmai személyiségük fejlődését. Fontos szempont, hogy az esszében csak olyan dolgok szerepeljenek, amit a hallgató kifelé is vállalni tud, vagyis semmi olyan ne szerepeljen benne, amit nem szeretne másokkal megosztani, illetve ami a titoktartás körébe tartozik.</p>
<p>Vizsgakövetelmények: -</p>
<p>Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:</p> <p>Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sue Johnson – Kenny Sanderfer (2019) Kapcsolatra teremtve – Ölelj át – Együtt Istennel, Harmat – EFT, Budapest. • John M. Gottman – Nan Silver (2015) A jól működő házasság 7 alapelve, Kulcslyuk kiadó, Budapest <p>Ajánlott irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tóth B. (2006) Családfánk. Sorsunk rejtett mintázata – genogram a pszichoterápiában (Budapest: Kairosz). pp. 71-105. • Cloud, Henry – Townsend, John – Carden, Dave – Henslin, Earl (2013) Családfánk titkai (Budapest, Harmat) • Napier, A. Y. (1990) A törékeny kapcsolat. (Budapest: Animula)

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzés

Tárgy neve: Családi önismeret és önismeret segítő gyakorlatok IV.

Rövidített neve: Önismeret IV.

Angol neve: Exercises for enhancing family self-awareness and self-awareness IV.

Német neve: Übungen für Familienselbsterfahrung und Selbsterfahrung IV.

Kódja: MIKOMHCL006_4M

Tantárgyfelelős: Dr. Török Gábor Pál adjunktus (SE EKK MhI)

Oktatók:

Járay Márton, egyetemi tanársegéd (SE EKK EMK)

Dr. Marlok Zsuzsa külsős oktató, családterapeuta

Dr. Török Gábor, adjunktus (SE EKK MhI)

Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna, egyetemi adjunktus (SE-EKK-MHI)

Dupont Kinga, pszichológus, külsős oktató

Tantárgyfélév: 4./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 16	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 3
-------------------------------------	---	--	----------------	-----------------------------	--------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:** Tárgy(ak) neve és kódja: Családi önismeret és önismeret segítő gyakorlatok III.

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy célkitűzése:

A tantárgy célja: lehetőséget teremteni a hallgatók számára a saját eredeti családdal kapcsolatos személyes tapasztalatok feldolgozására, a családterápiás munka professzionális jellegének és a saját családdal kapcsolatos személyes érintődés területeinek szétválasztására, és a szakmai szerep személyes értelmezésének elmélyítésére.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A tantárgy témaköreit részben a házasság- és család-lelkigondozó munka fókuszát képező alaptémák (mint pl. egyén és család, kapcsolatrendszerek, szerepek, életút, transzgenerációs mintázatok) részben a csoportba behozott aktuális problémák, kérdések határozzák meg, melyeket a kiscsoportos munka elsősorban rendszerszemléletű megközelítéssel, a családi kapcsolatok és kapcsolatrendszerek, hiedelmek, narratívumok feldolgozásán keresztül közelíti meg.

A csoportmunka során az egyéni élettörténeti tapasztalatokat a lelkigondozás is alkalmazható széles eszköztár alkalmazása támogatja, mint például kreatív önkifejező technikák, strukturális és egyéb technikák, verbális csoportmunka, valamint a csoportbeli folyamatok folyamatos reflexiója.

A hallgatók képessé válnak egyéni-életrajzi értelmezési mintázataik és magatartásaik reflexiójára, valamint ezek kritikus-konstruktív felhasználására saját szakmai tevékenységükben. A modul támogatja az érzelmi önszabályozás képességét és segít elmélyíteni a társas alapképességeket. A személyes bevonódással átélt önismereti folyamat tapasztalatai elmélyítik a készséget a professzionális kapcsolati helyzetek differenciáltabb megértésére és kezelésére.

A stúdium kulcsfogalmai: az önreflektív képesség fejlődése; empátiás készség fejlődése; az empátia és az azonosulás élményének differenciálása; az elemi szintű kapcsolati törekvések reflektálása és ezek konfliktusainak tudatosítása (mint a rivalitás, dominancia-önalávetés, függőség-függetlenség, gondoskodás-önellátás, szexusunk átélése). Továbbá készség a visszajelzések befogadását nehezítő érzelmi reakciók reflektálására; szerepkészségeink reflektálása és fejlesztése; a mentalizációs képesség fejlesztése; a rendszerben történő gondolkodás képességének fejlődése; készség az intrapszichés és interperszonális történések összefüggéseinek észlelésére.

A félév során külön hangsúly helyeződik a családterápiás strukturális technikák sajátélményű megtapasztalására. (családszobor, családi otthon alaprajza, szereptorta, család-rendszer tábla).

<p>A tantárgy során megszerzett készségek és kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • képesek a képzésen megszerzett ismeretek integrálásával, a hozzájuk forduló, lelkipozódozó segítséget kérő párokkal és családtagjaikkal, lelkipozódozó tevékenységet végezni, mentálhigiénés szemléletben, az alaphivatásuknak, alapidiplomájuknak megfelelő tevékenységi területen és intervenció eszközökkel; • képesek a hozzájuk forduló párok és családok életében előforduló fontos életesemények, életfordulók során őket lelkipozódozóként kompetensen kíséni, számukra ezen események során alkalmi lelkipozódozó szolgáltatásokat nyújtani; • képesek a hozzájuk forduló párok és családok számára a családi életciklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkipozódozó kompetenciáik határain belül;
<p>Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: Az önismereti stúdium a képzési struktúra része, melyre a hallgatók gyakorlati jegyet kapnak</p>
<p>Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)</p>
<p>Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: Az önismeret műfajával azonban nem egyeztethető össze semmiféle számonkérés, és messzemenőig tekintettel kell lenni a titoktartás elvére. Mindezek figyelembe vételével a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók az önismereti folyamat végén leadjanak egy 1 oldalas esszét arról, hogy hogyan kapcsolódott az önismereti munkájuk a saját hivatásuk gyakorlásához, miben gazdagította munkájukat és szakmai személyiségük fejlődését. Fontos szempont, hogy az esszében csak olyan dolgok szerepeljenek, amit a hallgató kifelé is vállalni tud, vagyis semmi olyan ne szerepeljen benne, amit nem szeretne másokkal megosztani, illetve ami a titoktartás körébe tartozik.</p>
<p>Vizsgakövetelmények: -</p>
<p>Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:</p> <p>Kötelező irodalom: Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sue Johnson – Kenny Sanderfer (2019) Kapcsolatra teremtve – Ölelj át – Együtt Istennel, Harmat – EFT, Budapest. • John M. Gottman – Nan Silver (2015) A jól működő házasság 7 alapelve, Kulcslyuk kiadó, Budapest <p>Ajánlott irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tóth B. (2006) Családfánk. Sorsunk rejtett mintázata – genogram a pszichoterápiában (Budapest: Kairosz). pp. 71-105. • Cloud, Henry – Townsend, John – Carden, Dave – Henslin, Earl (2013) Családfánk titkai (Budapest, Harmat) • Napier, A. Y. (1990) A törékeny kapcsolat. (Budapest: Animula)

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Kapcsolatgazdagító prevenció tréning

Rövidített neve:

Angol neve: Preventive Relationship Enhancement Training

Német neve: Präventionstraining zur Bereicherung von der Beziehung

Kódja: MIKVMHCL011_1M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Szabolcs, egyetemi tanár

Oktatók neve, beosztása: Dr. Marlok Zsuzsa, külsős oktató, Rozgonyi Emőke külsős oktató, Guba Judit, külsős oktató, Dr. Süll Tamás, külsős oktató, Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna egyetemi adjunktus, Dupont Kinga pszichológus, Dr. Koren Réka pszichológus

Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: aláírás	Óraszám: 20	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 0
-------------------------------------	---	--------------------------------	-----------------------	-----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Tárgy(ak) neve és kódja: -

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése**:

A tantárgy célja intenzív tréning napok keretében egy párkapcsolat erősítő, gazdagító, strukturált, prevenció, pszichoedukatív program sajátélményű megtapasztalása és szakmai reflexiója. A tréning sajátossága, hogy egyedülálló (továbbá papok, szerzetesek) számára is lehetőség nyílik a fontos kötődések átdolgozásának saját élményű megtapasztalására, mely a későbbiekben a tréning tartására vonatkozó skillek alapjául szolgál.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A tréning program az EFT személetén alapul, az EFT terápiai ívén, főbb lépésein vezet végig a benne résztvevő egyéneket, párokat, de nem terápiai, hanem edukatív, 8 lépésből álló, strukturált program, melyen a résztvevők együttesen haladnak végig a képzett csoportvezetők vezetése mellett. A program egyes gyakorlatai jól alkalmazhatók a lelkipogozói folyamat keretei között is. A sajátélményt szakmai reflexió kíséri.

A kötődésről és kötődő kapcsolatokról szóló bevezető után a résztvevő egyének és párok a következő 7 lépésen haladnak együtt végig:

1. A kapcsolatainkban megjelenő ördögi párbeszéd felismerése
2. A mélyebben fekvő fájó pontok megtalálása
3. Közös visszatérés egy konfliktushoz, nehéz pillanathoz
4. Az érzelmi bevonódás és kapcsolódás pillanatai
5. Sérelmek megbocsátásának folyamata
6. Kötődés a testi intimitás révén
7. A szeretetkapcsolat, a szerelem megőrzése

A program során minden egyes lépésnél a résztvevők rövid elméleti bevezető előadásokat hallgatnak meg, illetve egy oktató DVD részletet néznek meg, majd pedig a megadott tematika és munkafüzet alapján két-három fős kiscsoportokban gondolhatják végig a hallottakat a saját konkrét megéléseikre reflektálva.

A sajátélményű folyamatot követően megbeszélésre kerülnek a módszer, illetve egyes elemeinek alkalmazási lehetőségei a lelkipogozói gyakorlatban.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák**:

- A képzésen végzetek képesek a hozzájuk forduló párok és családok számára a családi életciklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató,

<p>erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkigondozói kompetenciáik határain belül;</p> <ul style="list-style-type: none"> • A képzésen végzetek képesek prevenció, edukatív célú programok szervezésére egyének, párok, családok kisebb csoportjai részére; • Kompetencia az elsajátított megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró, spiritualitást is érintő lelkigondozói intervenciók révén a párok, családok lelkigondozói kísérésére a primér és a korai szekunder prevenció területén. • A párok, családok lelki egészségének megőrzését, ellenállóképességük (rezilienciájuk) növelését szolgáló spirituális erőforrások ismerete és az ezekkel való munka készsége. • A képzésen végzetek rendelkeznek a személyiséghez kötött alábbi attitűdökkel: mentális egészségre irányuló motiváció, önreflexiós képesség, szakmai önismeret.
<p>Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: A tréning alkalom helyszíni és otthoni feladatainak írásban való elkészítése. Folyamat-napló vezetése.</p>
<p>Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van) 75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.</p>
<p>Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: A tréning alkalmon való aktív részvétel. Félév végi aláírás.</p>
<p>Vizsgakövetelmények: -</p>
<p>Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:</p> <p>Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sue Johnson: Kapcsolatra teremtve. Ölelj át! – Együtt, Istennel. Bp., Harmat – EFT Alapítvány, 2018. • Sue Johnson: Ölelj át! Kapcsolatépítő beszélgetések DVD - EFT Alapítvány, 2016. • Sue Johnson: Kapcsolatépítő beszélgetések – Ölelj át! munkafüzet, EFT Alapítvány, 2020. <p>Ajánlott irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conradi, H.J., Dingemanse, P., Noordhof, A., Finkenauer, C., & Kamphuis, J.H. (2017). "Effectiveness of the 'Hold me Tight' Relationship Enhancement Program in a Self-referred and a Clinician-referred Sample: An Emotionally Focused Couples Therapy-Based Approach." <i>Family Process</i>, 57(3), 613-628. • Karin Wagenaar: Hogyan legyek boldog veled? Ursus Libris Kiadó. 2018.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Házasság gondozás – tréning napok

Rövidített neve: Páros önismeret

Angol neve: Marriage Care – Training Days

Német neve: Ehepflege - Trainingstage

Kódja: MIKVMHCL012_1M

Tantárgyfelelős neve, beosztása, (szervezeti egység): Dr. Török Szabolcs, egyetemi tanár

Oktatók neve, beosztása: : Dr. Marlok Zsuzsa ,külsős oktató, Rozgonyi Emőke külsős oktató, Guba Judit, külsős oktató, Dr. Süll Tamás, külsős oktató, Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna egyetemi adjunktus, Dupont Kinga pszichológus, Dr. Koren Réka pszichológus

Tantárgyfélév: 2./tavaszi	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: aláírás	Óraszám: 20	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 0
-------------------------------------	---	--------------------------------	-----------------------	-----------------------------	---------------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye**: Tárgy(ak) neve és kódja: -

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése**:

A tantárgy célja intenzív tréning napok keretében egy párkapcsolat erősítő, gazdagító, strukturált, prevenció, pszichoedukatív program sajátélményű megtapasztalása és szakmai reflexiója.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása:

A tréning program az EFT személetén alapul, az EFT terápiás ívén, főbb lépésein vezet végig a résztvevőket, de nem terápiás, hanem edukatív, 8 lépésből álló, strukturált program, melyen több pár együttesen halad végig a képzett csoportvezetők vezetése mellett. A program egyes gyakorlatai jól alkalmazhatók a lelkipogozói folyamat keretei között is. A sajátélményt szakmai reflexió kíséri.

A kötődésről és kötődő kapcsolatokról szóló bevezető után a résztvevő egyének és párok a következő 7 lépésen haladnak együtt végig:

1. A kapcsolatainkban megjelenő ördögi párbeszéd felismerése
2. A mélyebben fekvő fájó pontok megtalálása
3. Közös visszatérés egy konfliktushoz, nehéz pillanathoz
4. Az érzelmi bevonódás és kapcsolódás pillanatai
5. Sérelmek megbocsátásának folyamata
6. Kötődés a testi intimitás révén
7. A szeretetkapcsolat, a szerelem megőrzése

A program során minden egyes lépésnél a résztvevők rövid elméleti bevezető előadásokat hallgatnak meg, illetve egy oktató DVD részletet néznek meg, majd pedig a megadott tematika és munkafüzet alapján két-három fős kiscsoportokban gondolhatják végig a hallottakat a saját konkrét megéléseikre reflektálva.

A sajátélményű folyamatot követően megbeszélésre kerülnek a módszer, illetve egyes elemeinek alkalmazási lehetőségei a lelkipogozói gyakorlatban.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák**:

- A képzésen végzetek képesek a hozzájuk forduló párok és családok számára a családi életciklus átmenetekhez kapcsolódó normatív kríziseik során, megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró segítséget nyújtani, megmaradva a lelkipogozói kompetenciáik határain belül;
- A képzésen végzetek képesek prevenció, edukatív célú programok szervezésére egyének, párok, családok kisebb csoportjai részére;

<ul style="list-style-type: none"> • Kompetencia az elsajátított megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró, spiritualitást is érintő lelkgondozói intervenciók révén a párok, családok lelkgondozói kísérésére a primér és a korai szekunder prevenció területén. • A párok, családok lelki egészségének megőrzését, ellenállóképességük (rezilienciájuk) növelését szolgáló spirituális erőforrások ismerete és az ezekkel való munka készsége. • A képzésen végzettek rendelkeznek a személyiséghez kötött alábbi attitűdökkel: mentális egészségre irányuló motiváció, önreflexiós képesség, szakmai önismeret.
<p>Hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa: A tréning alkalom helyszíni és otthoni feladatainak írásban való elkészítése. Folyamat-napló vezetése.</p>
<p>Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van) 75%. A pótlás lehetősége az oktatóval való egyéni egyeztetés tárgya.</p>
<p>Félévvégi aláírás, valamint az osztályzat kialakításának módja: A tréning alkalmon való aktív részvétel. Félév végi aláírás.</p>
<p>Vizsgakövetelmények: -</p>
<p>Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:</p> <p>Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sue Johnson: Kapcsolatra teremtve. Ölelj át! – Együtt, Istennel. Bp., Harmat – EFT Alapítvány, 2018. • Sue Johnson: Ölelj át! Kapcsolatépítő beszélgetések DVD - EFT Alapítvány, 2016. • Sue Johnson: Kapcsolatépítő beszélgetések – Ölelj át! munkafüzet, EFT Alapítvány, 2020. <p>Ajánlott irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conradi, H.J., Dingemanse, P., Noordhof, A., Finkenauer, C., & Kamphuis, J.H. (2017). "Effectiveness of the 'Hold me Tight' Relationship Enhancement Program in a Self-referred and a Clinician-referred Sample: An Emotionally Focused Couples Therapy-Based Approach." <i>Family Process</i>, 57(3), 613-628. • Karin Wagenaar: Hogyan legyek boldog veled? Ursus Libris Kiadó. 2018.

Mentálhigiénés házasság- és család-lelkipogozó szakirányú továbbképzési szak

Tárgy neve: Szakdolgozati konzultáció

Rövidített neve: Konzultáció

Angol neve: Thesis consultation

Német neve: Beratung zur Abschlussarbeit

Kódja: MIKVMHCL020_1M

Tantárgyfelelős: Dr. Joób Máté egyetemi docens (SE EKK Mentálhigiéné Int.)

Oktatók neve, beosztása: Dr. Szabó-Jáki Zsuzsanna egyetemi adjunktus, Dr. Joób Máté egyetemi docens, Dr. Török Gábor egyetemi adjunktus, Dr. Török Szabolcs egyetemi tanár, Járay Márton, egyetemi tanársegéd

Tantárgyfélév: 4./tavasz	Meghirdetés gyakorisága: kétévente	Számonkérés: Gyakorlati jegy	Óraszám: 3	Jelleg: gyakorlat	Kredit: 10
------------------------------------	---	--	---------------	-----------------------------	---------------

Tantárgy felvételének **előkövetelménye:** Tárgy(ak) neve és kódja

További képzések, amelyekben a tárgy kötelező vagy kötelezően választható (félévszám): -

Tantárgy **célkitűzése:** A hallgató megismerje a szakdolgozat és tudományos írásos munkák készítésének kritériumait, munkamódszereit, ki tudja választani és meg tudja indokolni azt a témakört, amelyben saját szakdolgozati témáját írni fogja, meg tudja fogalmazni a választott témájának munkacímét, célkitűzéseit. A részletes követelményeket, a szakdolgozat tartalmi és formai követelményeit a szakdolgozati tájékoztató tartalmazza.

Tantárgy **tematikájának** (tananyag) leírása: A hallgató a szakdolgozati előtervben megjelölt témát konkretizálja, ahhoz tartalomjegyzéket és irodalomjegyzéket rendeljen, és a szakdolgozatának témáját az elvárt követelményeknek megfelelően kifejtse.

A tantárgy során megszerzett **készségek és kompetenciák:**

- kurrens szakdolgozati téma kiválasztása;
- a szakdolgozat és tudományos írásos munkák készítése;
- a választott téma/eset tudományos bemutatásának készsége;
- a szakterületük vonatkozásában tudományos kutatásokba való aktív közreműködés.

Hallgató **egyéni munkával** megoldandó feladatainak száma és típusa:
Szakdolgozati tématerv és irodalomjegyzék elkészítése.

Jelenléti kötelezettség: (távolmaradás pótlásának lehetősége, ha van)

Félévvégi **aláírás,** valamint az **osztályzat** kialakításának módja:

Gyakorlati jegy: a szakdolgozati tématerv és hozzákapcsolódó irodalomjegyzék ötfokozatú értékelése.

Vizsgakövetelmények: -

Segédletek (jegyzet, tankönyv, segédlet, szakirodalom) listája:

Kötelező irodalom:

- Szakdolgozati tájékoztató
- Skolka Enikő: Az esetkonceptualizáció fontossága a rendszerszemléletű pár- és családterápiában. Paradigma (2014/2): 24-29

Mintatanterv

MINTATANTERV																	
Stúdiumok	I.				II.				III.				IV.				Össz. Óra
	kredit	köv.	órasz. elm	órasz. gyak	kredit	köv.	órasz. elm	órasz. gyak	kredit	köv.	órasz. elm	órasz. gyak	kredit	köv.	órasz. elm	órasz. gyak	
Alapozó elméleti ismeretek: 20 kredit																	
Családlélektan és rendszerszemlélet	4	K	8														8
Rendszerszemléletű primer preventációs intervenciók technikái	3	K	8														8
Párkapcsolatok kötődéseméleti megközelítése					4	K	8										8
Családtudományi alapok	3	K	8														8
Párok és családok lelkiigazgatói kísérésének elmélete I., II.	3	K	8		3	Gy	8										16
Alkalmazott és interdiszciplináris ismeretek: 35 kredit																	
Házassági és családi problémák és zavarok I., II.					4	K	8		4	K	8						16
Párkapcsolatok kötődéseméleti megközelítése a gyakorlatban									4	Gy	8						8
Társzakkörök és együttműködés													4	Gy	8		8
Spiritualitás a párok és családok lelkiigazgatózásában									3	K	8						8
Kontextuális házasság- és család-lelkiigazgatózás													3	K	8		8
Specifikus családpszichológiai modellek					3	Gy	8		3	Gy	8						16
Család-lelkiigazgatói modellek integrációja													7	Gy	16		16
Készségfejlesztő stúdiumok: 40 kredit																	
Párok lelkiigazgatói kísérésének gyakorlata és praxiskísérése I-II-III-IV	7	Gy		24	7	Gy		24	7	Gy		24	7	Gy		24	96
Mentálhigiénés lelkiigazgatózás					4	Gy		12	4	Gy		12	4	Gy		12	36

gyakorlata a családok lelkipásztori szolgálatában I-II-III																		
Kötelezően választható Esetfeldolgozó intenzív napok								0	A			20*						20*
Kötelezően választható Integratív esetfeldolgozó műhely								0	A			20*						20*

Szakmai és spirituális önismeret-fejlesztő stúdiumok: 15 kredit																		
Családi önismeret és önismeret segítő gyakorlatok I-II-III-IV	6	Gy		24	3	Gy		16	3	Gy		16	3	Gy		16		72
Kötelezően választható Kapcsolat gazdagító prevenciós tréning					0	A		20*										20*
Kötelezően választható Házasság gondozás – tréning napok					0	A		20*										20*
Hivatásetikai alapok (kritériumkövetelmény)																		
Szakedolgozat: 10 kredit																		
Kötelezően választható Szakedolgozati konzultáció													10	Gy		3		3
Összesen:	26		32	48	28		32	72	28		32	72	38		32	55	375	

K = Kollokvium, Gy = Gyakorlati jegy, A = Aláírás

* a kötelezően választható tárgyak óraszámja az összesítésben egyszer szerepel

Szakedolgozati tájékoztató

I. A szakdolgozat célkitűzése

A szakdolgozat annak az elméleti tudásnak, önismeretnek, mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozói szemléletnek, vallási-etikai értékrenddel való önzonosságnak, kliensközpontú segítői magatartásnak az összegzése, amit a hallgató a továbbképzés során elsajátított, továbbfejlesztett és önmagába integrált. Mindezen tudását egy befejezett, lezárt lelkigondozói feladat leírásán és nagyobb kontextusba helyezésén keresztül kell bemutatnia. E munkán alapul annak végső elbírálása, hogy a hallgató felkészült-e és alkalmas-e arra, hogy megfelelő tudás és szellemiség birtokában végezze mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozói munkáját.

A tanulmányi követelmények szempontjai mellett az is cél, hogy a hallgatók olyan lelkigondozói témát válasszanak, amely valamely szempontból fontos a munkájukhoz, és amelynek kidolgozásában motiváltak.

II. Formai követelmények

1. Terjedelem:

- A főszöveg terjedelme 40.000–60.000 karakter (szóközzel). Főszövegben: betűnagyság: 12-es; betűtípus: Times New Roman; margók: alul, felül, jobb oldalon: 2,5 cm, bal oldalon a kötés miatt 3 cm.
- A nyomtatott szöveg a jobb oldalakon helyezkedjen el. Oldalak számozása: jobb alsó sarok.
- Főszöveg 1,5-ös sorközzel nyomtatva.
- A főszövegben (bevezetés – fejezetek – összegzés) a fejezetek római, az oldalak arab számmal számozódnak. Az oldalak számozása a tartalomjegyzékkel indul.
- Főszövegen kívüli részek: fedél, belső címlap, tartalom- és irodalomjegyzék, mellékletek, függelék, köszönetnyilvánítás, lábjegyzetek, szerzői nyilatkozat.
- Lábjegyzetek formátuma: betűnagyság: 10-es; betűtípus: Times New Roman; sorköz: szimpla.

2. Külsőalak:

- Kötés: a szakdolgozatot **1 spirálozott** (vagy bekötött) példányban kell benyújtani, **továbbá** digitális formában **pdf** dokumentumként is (elnevezve a következők szerint: **hallgató teljes neve_szakdolgozat főcíme_leadás éve**). A szakdolgozat megvédése után a jelölt visszakapja a spirálozott példányt.
- Szerkezet: a fedélen szerepeljen a képzés neve, a „Szakedolgozat” felirat, továbbá a szerző neve és a benyújtás évszáma (1. sz. melléklet).

A belső címlapon a fentiekén kívül fel kell tüntetni a szakdolgozat címét, a képzést nyújtó intézmények nevét és a benyújtás helyét, a konzulens nevét (2. sz. melléklet). A dolgozat áttekinthető, tagolt legyen, és kizárólag számítógéppel készülhet.

- Zárás: A hallgató irodalomjegyzékkel zárja dolgozatát. A hallgatónak aláírásával igazolnia kell, hogy a megadott jegyzéken túlmenő forrásokat nem használt fel és ezt bele szükséges köttetnie az Intézetnél maradó példányba (ld. 3. melléklet: Szerzői nyilatkozat)
- A szerzői nyilatkozatot külön papír alapon is be kell nyújtani.

Hivatkozások

A szakdolgozat elkészítésekor az APA 7th hivatkozási rendszer szabályai alkalmazandóak. Az elkészítéshez javasolt hivatkozáskezelő szoftverek használata (pl.: Endnote, Zotero), de az alábbi leírás és példatár alapján a hivatkozások manuálisan is formázhatók.

Szerző-évszám rendszer a főszövegben

- A hivatkozások a főszövegben közvetlenül az utalás után állnak zárójelben.
- Szó szerinti idézés esetén meg kell adni a pontos oldalszámot: (Tomcsányi, 2003, p. 34), gondolatmenet ismertetésekor (parafrázis esetén) elegendő a műre való hivatkozás: (Tomcsányi, 2003).
- A zárójelben csak azokat az információkat szerepeltetjük, amelyek nem derülnek ki a szövegből: pl. Tomcsányi (2003) gondolatmenete szerint...
- Többszerzős művek:
 - Két szerző esetén a második vezetéknevet &-jellel kapcsoljuk az elsőhöz. Ha a nevek a főszöveg részét képezik, természetesen marad közöttük a kiírt kötőszó: (Vikár & Tomcsányi, 2003).
 - Három vagy több szerző esetén az első szerző nevét már az első előfordulásakor is et al., kifejezés követi, majd az évszám: (Tomcsányi et al., 2006).
- Testületi szerzőre ugyanúgy hivatkozunk, mint személyre, de nagyon hosszú és bonyolult testületi nevek az első megjelenés után csonkolhatók: (Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet [NCSSZI], 2012) második említéstől (NCSSZI, 2012)
- A Bibliát nem kell felsorolni az irodalomjegyzékben, de a hivatkozásnak egyértelműen azonosítania kell az idézett kiadást, ill. fordítást.

Idézetek és parafrázisok

A szó szerinti idézetek és más szerzők tartalmi összefoglalásai jól különüljenek el a saját gondolatoktól.

- A gondolatnak és az egyértelműségnek megfelelő hosszúságban idézzünk.
- A szó szerinti idézeteket „idézőjelbe” tesszük, és pontosan, oldalszámmal együtt hivatkozunk: (Tomcsányi et al., 2006, p. 45) vagy (Tomcsányi et al., 2006, pp. 45–46).
- Három sornál nem hosszabb idézetek a főszövegben folyamatosan szerepelnek idézőjelek között, utána zárójelben a pontos hivatkozás.
- Legalább négy megkezdett sornyi idézetet külön bekezdésbe tördelünk, formailag is elkülönítve a főszövegtől (behúzással), ilyenkor elmarad az idézőjel.
- A bővebb, két bekezdésnél / fél oldalnál hosszabb idézeteket, amennyiben mégis szükségesek, mellékletbe tesszük, a főszövegben csak utalunk rá.
- Az idézőjelek között betűhíven követjük a forrásszöveget. Kihagyás kivételével a módosításokat szögletes zárójelbe tesszük: ... igazolódni látszik ebben az esetben az a gondolat,

hogy a „nagy szülők terápiába vonásával nyilvánvalóvá vál[hat]nak a lojalitás-összefonódások”...

- Amennyiben nem idézünk szó szerint, hanem más szerző gondolatát, véleményét, elméletét, vagy más által kidolgozott fogalmakat saját szavainkkal foglaljuk össze (parafrázis), ekkor is szükséges a hivatkozás pontos megadása: (Tomcsányi et al., 2006).
- Az általunk készített szövegben bármiféle adatot használunk fel, annak forrását jelölni kell.
- A hivatkozott szakaszok egyértelműsége értelmében, ha egy bekezdésnél hosszabb parafrázisról van szó, szükséges jelezni, hogy hol kezdődik a hivatkozás: pl. A következőkben Tomcsányi munkája alapján mutatom be a mentálhigiénés többlettudás ismérveit.

Plágiumszabályzat

A plágium minden formáját elítéljük és szankcionáljuk, függetlenül annak súlyosságától. A *Plágiumszabályzat* letölthető a karhonlapjáról:

https://semmelweis.hu/emk/files/2022/09/SE_EKK_Plagiumszabalyzat_20221001.pdf

Irodalomjegyzék

- A hivatkozott művek teljes bibliográfiai leírása a tanulmány végén álló irodalomjegyzékben szerepel, továbbá az irodalomjegyzékben felsorolt összes közleményre hivatkozni kell a dolgozatban.
- Azonos szerző és évszám esetén az egyes tételeket az ábécé kisbetűivel kell megkülönböztetni, és a hivatkozásokban is így szerepeltetni (Joób, 2014b).
- Az irodalomjegyzékben a közlemények valamennyi szerzőjét fel kell tüntetni.
- Betűrend: a szerző vezetékneve szerint.
 - Azonos szerző esetén a megjelenés évszáma dönt a sorrend tekintetében.
 - Azonos vezetéknev esetén a megjelenés évszáma, majd a keresztnév betűrendje a döntő a sorrendet illetően.
- Hiányzó adatok (évszám, kiadó) jelzése: n.d.

Nevek:

- A külföldi nevek esetében is a vezetéknevet írjuk előre, majd vesszővel elválasztva a keresztnévet.
- A szerzők keresztnévét minden esetben kezdőbetűvel rövidítjük, utána pont. Több keresztnév esetén a kezdőbetűk között szóközt hagyunk, az esetleges kötőjelet megtartjuk.
- Több szerző esetén a felsorolás elemei közé is vesszőt teszünk, az utolsó szerző neve elé &-jel kerül a vesszőt követően.

A plágium elkerülésének érdekében a képzés keretein belül született írásművek esetében mindenkor be kell tartani a szakirodalmi hivatkozás elveit: **a szó szerinti vagy tartalmi idézet esetében szükséges a pontos hivatkozás megadása.** Ez elengedhetetlen más forrásból származó statisztikai adat, ábra, vagy illusztráció felhasználása során, vagy bármilyen gondolat, elmélet, vélemény esetében is. https://semmelweis.hu/emk/files/2022/09/SE_EKK_Plagiumszabalyzat_20221001.pdf

Az alábbiakban megadjuk a javasolt formákat:

III. Tartalmi követelmények

1. *Általános szempontok*

A szakdolgozatban, bármilyen témában is íródjon, a **mentálhigiénés szemléletnek** hangsúlyosan meg kell jelennie.

(Ennek fontos elemei: a prevencióra törekvés, a szakterület lelki egészséget fejlesztő tartalmainak használata, más szakterületekkel való együttműködés, az egyén környezetének, valamint a társadalmi kontextusnak figyelembevétele, akár a hiányok, problémák, akár az erőforrások kiaknázása mentén.)

Továbbá:

- A szakdolgozat tükrözze a képzésen megszerzett mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozói ismereteket, készségeket, jártasságokat.
- A szakdolgozat **csak saját munkafolyamatról szólhat** (nemcsak információgyűjtés, hanem megvalósult akció).
- **Foglalja össze a tárgyalt témával kapcsolatos legfontosabb szaktudományos ismereteket.**
- Integráltan használja a tanult ismereteket.
- **Személyes résszel kezdődjön:** a bevezetésben a szerző röviden mutakozzon be, írja le témaválasztásának motivációit, jelezze személyes viszonyát a választott témával.
- A szakdolgozat feleljen meg a **hivatássetika** – különösen az anonimitás – követelményeinek, hogy a benne szereplők tényleges kiléte ne legyen felismerhető.

Plágiumszabályzat

A plágium minden formáját elítéljük és szankcionáljuk, függetlenül annak súlyosságától. Plágiumszabályzat letölthető a kar honlapjáról:

https://semmelweis.hu/emk/files/2022/09/SE_EKK_Plagiumszabalyzat_20221001.pdf

2. *Választható téma-megközelítések*

A. Mentálhigiénés szemléletű házasság- és család-lelkigondozói kapcsolat, eseteírás

B. Mentálhigiénés szemléletű csoportos pasztoráció, tevékenységeírás egy konkrét pár változásán, alakulásán keresztül

Hangsúlyozzuk, hogy a szakdolgozat csak a fent megjelölt két téma megközelítésben készülhet, a megadott formai és tartalmi (általános, speciális) követelményeknek megfelelően.

A. Mentálhigiénés szemléletű házasság- és család-lelkigondozói kapcsolat, eseteírás

A bemutatott mentálhigiénés szemléletű házasság- és család-lelkigondozói kapcsolat származzon

a hallgató saját gyakorolt hivatásából, vagy azon kívüli saját lelkipozói tevékenységéből.

A dolgozat a következő fő részekből álljon:

a. Elméleti bevezető, mely a konkrét lelkipozói kapcsolatra vonatkozik, és szakirodalmi áttekintést is ad az esethez kapcsolódó legfontosabb elméleti témákról.

A szakirodalmi áttekintés ne korlátozódjon a képzés során feldolgozott kötelező irodalmakra.

b. Témakifejtés: a lelkipozói kapcsolat ismertetése.

Először történjen meg az ismertetés leíró jelleggel, azután az elemzés. Jól követhető legyen a közös munka folyamata mind történetében, eseményeiben, mind az érzelmi vonatkozások és az alkalmazott eszköztár tekintetében.

Legalább három találkozás jegyzőkönyve kerüljön feldolgozásra, melyben legyenek beszélgetésrészletek is.

Az ismertetés során fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára, a névtelenségre!

A témakifejtés konkrét szempontjai:

- A kapcsolatfelvétel körülményei: a pár vagy család bemutatása, első benyomások, hozott probléma/ látens probléma. A kapcsolat létrejöttének körülményei.
- A keretek megjelölése és az esetleges szerződéskötés. Tervek, célok.
- Folyamatelemzés. A párok/családtagok honnan hová jutott. A párok/családtagok „ellenállása”, „áttétele”, illetve az ezekkel való bánás.
- Válgjon láthatóvá a segítő szakmai munkája, felkészültsége, hogyan használta a képzésen szerzett interdiszciplináris ismereteket, hogyan tudott lépést tartani a párokkal/családtagokkal.
- Érzékelhető legyen személyes részvétele, érintettsége, esetleges viszontáttétele, dilemmái, esetleges elhatárolódási problémái (határtartás, illetve kompetenciahatárok), elkötelezettsége.
- Külön figyeljen arra, hogy milyen „eszközöket” (ezen belül is milyen spirituális eszközöket) használt a kísérés során. Pl. imák egy adott helyzetre, feladatok, idézetek, felhasznált művészeti alkotások stb.
- Térjen ki együttműködéseire, továbbá arra, hogy igénybe vett-e kollegiális segítséget, egyéni vagy csoportos eszmegbeszélést, szupervíziót. Ezek következménye.
- A kapcsolatban történtek és a párok/családtagok konkrét problémájával összefüggő elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása.

c. A munka összegzése, lezárása:

Összefoglalás, értékelés, tanulságok a saját mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is, esetleg az esetből következő megfontolások tágabb egyházi, társadalmi kontextusban.

B. Mentálhigiénés szemléletű csoportos pasztoráció, tevékenységleírás egy konkrét pár változásán, alakulásán keresztül

E témacsoportban a csoportokkal, közösségekkel végzett saját pasztorációs munkáról készített tevékenységleírások elemzése szerepelhetnek.

Példák a témalehetőségekre: Párkapcsolati és családi témák feldolgozása fiatalok között, jegyesoktatás, házasság-gondozás különböző korcsoportok számára különböző formában, családi napok, családos hetek, válás-gondozás, egyedül maradt házások csoportja stb.

A dolgozat a következő fő részekből álljon:

a. Elméleti bevezető, mely a közösségépítésre, csoportszervezésre vonatkozik, és szakirodalmi áttekintést is ad.

A szakirodalmi áttekintés ne korlátozódjon a képzés során feldolgozott kötelező irodalmakra.

b. Témakifejtés: a konkrét közösségépítési, csoportszervezési program ismertetése.

Az ismertetés során fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára, a névtelenségre!

A témakifejtés konkrét szempontjai:

- A kiválasztott csoport, terület, téma, probléma indoklása, amire vagy amiért a közösség, a csoport szervezése alapozódik.
- A szükségletfelmérés bemutatása, a kooperációs partnerek szerepe, akadályok és erőforrások.
- A közösségépítési vagy csoportszervezés megvalósításának leírása, melyben megjelenik az egész folyamat, és minden lépés megfelelően dokumentálva van, szerepeltetve a sikeresség mérhető szempontjait is.
- Váljon láthatóvá a lelkigondozó szakmai munkája, felkészültsége; hogyan használta a továbbképzésen szerzett interdiszciplináris ismereteket.
- Mutassa be az egész folyamatot kis lépésekben, az érzelmeket is tükröző reflexiókkal.
- „Eszköztár”: történetek, melyek a munka metodikájára vonatkoznak, a megvalósított módszerekről adnak leírást (pl. imák, játékok, programok, feladatok, válságkezelési technikák, ünnepek megszervezése stb.).
- Térjen ki arra, hogy igénybe vett-e kollegiális segítséget, egyéni vagy csoportos esetszbeszélést, szupervíziót. Ezek tanulságainak következménye, beépítése.
- A közösségépítés és csoportszervezés konkrét folyamatával összefüggő elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása a konkrét történésekkel.
- A csoportos pasztorációs tevékenységet egy konkrét pár változásán, alakulásán keresztül is mutassa be.

c. A munka összegzése, lezárása:

Összefoglalás, a közösségépítés folyamatának értékelése és a tapasztalatok leszűrése, további perspektívák megfogalmazása, következtetések a saját mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is. Az ismertetett tevékenységből következő tanulságok és lehetőségek bemutatása tágabb egyházi és társadalmi kontextusban.

IV. Időbeli ütemezés, konzulensi munka

A hallgatók a képzés utolsó félévében segítséget kapnak a záródolgozathoz (konzulensi kísérés) maximum 2 alkalommal. Ezt az időintervallumot célszerű úgy beosztani, hogy a dolgozatírás elején és a befejezés előtt is legyen konzultációs lehetőség.

A hallgató választ egy konzulenszt a kiadott konzulensi listáról. Egy előzetesen megírt témateranggal e-mailben megkeresi a választott konzulenszt, és megkérdi, tudja-e vállalni a téma konzulensi kísérését. Ha nem tudja vállalni, akkor más konzulenszt kell keresnie a hallgatónak (szintén a kiadott listáról). A

konzulens kérheti a hallgatót, hogy módosítsa a tématervet. Végül ezt a **módosított tématervet és előtervet** a hallgató feltölti a moodle-ba.

Az elkészült szövegrészek bemutatásának és konzultálásának időpontját a hallgató a konzulenssel beszéli meg.

A konzulenssel való kapcsolatfelvétel egyénileg történik. A találkozás helyszíne is egyénileg bonyolítandó. Kivételes esetben az Intézet segítsége is igénybe vehető.

V. A konzulensek személye

A beadott tématervek alapján az intézet konzulensét javasol a hallgatók számára.

A konzulensek bevonhatnak a munkába – saját óraszámuk terhére – külső szakértőt, ha a téma iránya miatt szükségesnek látják, de a konzulensi munka ez esetben is az ő irányításuk alatt marad.

VI. Opponensek

A dolgozatot egy opponens bírálja. Az opponensi értékelés határozza meg az opponensi jegyet. Azoknak, akik új opponensi véleményt kérnek, számolniuk kell azzal, hogy záróvizsgájuk időpontja, így tanulmányaik befejezése is időben kitolódik, mert az újabb opponensi vélemény elkészítése időt igényel.

A hallgató a védés előtt legkésőbb 5 nappal megkapja az írásbeli opponensi bírálatot és az azokhoz fűzött kérdéseket a Neptun rendszerén keresztül, melyekre a védés során reflektálnia, illetve a kérdésekre válaszolnia kell.

Amennyiben a bírálat elégtelen, újabb bírálatra kerülhet sor, új opponens személyében. Amennyiben továbbra is elégtelen a bírálat, sikertelen a szakdolgozat, a hallgatónak újat szükséges írnia, és csak később tud záróvizsgát tenni.

Záróvizsga

A záróvizsgára bocsátás feltétele:

- a szakon előírt tanulmányi kötelezettségek teljesítése;
- legalább elégséges (2) érdemjegyű szakdolgozat.

A záróvizsga tartalma:

- a szakdolgozat szóbeli megvédése.

A záróvizsga eredménye:

A záróvizsga minősítését a szakdolgozatra és a szakdolgozat védésére adott érdemjegyek átlagából a következő képlet alapján számítjuk:

$$ZV = (SZD+V)/2$$

ahol

ZV = záróvizsgajegy átlaga 2 tizedesig megadva

SZD = szakdolgozatra kapott opponensi jegy

$V =$ a szakdolgozatvédésre kapott jegy

E képlet alapján a záróvizsga lehetséges minősítése:

ha minden részjegy jeles: kiváló

4,51 – 4,99 : jeles,

3,51 – 4,50 : jó,

2,91 – 3,50 : közepes,

2,00 – 2,90: elégséges

ha bármely részjegy elégtelen : a záróvizsga minősítése elégtelen.

Oklevél minősítése

A záróvizsga jegy (a szakdolgozatra kapott jegy és a szakdolgozat védésére kapott jegy egyszerű átlaga) és az összes érdemjegy kreditekkel súlyozott átlagának egyszerű átlaga. A minősítés:

4,51 – 5,00 : kiváló

3,51 – 4,50 : jó

2,51 – 3,50 : közepes

2,00 – 2,50 : elégséges

.

Mellékletek

1. melléklet: Szakdolgozat borító (fedél) - minta

SZAKDOLGOZAT

HALLGATÓ TELJES NEVE

(személyi igazolvány szerint)

2024

2. melléklet: Szakdolgozat belső címlap - minta

Hallgató teljes neve *(személyi igazolvány szerint)*

Szakdolgozat címe, alcíme

SEMMELWEIS EGYETEM EKK

MENTÁLHIGIÉNÉ INTÉZET

Mentálhigiénés Házasság- és Család-lelkigondozó szakirányú továbbképzési
szak

Intézetigazgató:

Dr. Pethesné Dávid Beáta Judit

egyetemi tanár

Konzulens:

A konzulens hivatalos neve

BUDAPEST

2024

3. melléklet: Szerzői nyilatkozat

A szakdolgozat kötött példányának a végére, aláírva szükséges belefűzni.

SZERZŐI NYILATKOZAT

a szakdolgozat készítésére vonatkozó szabályok betartásáról

Alulírott (Név, Neptun kód:), mint a szakdolgozat szerzője nyilatkozom arról, hogy dolgozatom elkészítésénél (melynek címe:

.....
.....)

a megadott jegyzéken túl, a bibliográfiában felsorolt nyomtatott és online szakirodalmon kívül más irodalmat nem használtam fel. A dolgozatom önálló, saját munkám. A dolgozat készítésére vonatkozó szabályokat, különösen a hivatkozások és idézések tekintetében, betartottam.

Jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy amennyiben bizonyítható, hogy a dolgozatot nem magam készítettem, vagy a dolgozattal kapcsolatban szerzői jogsértés ténye merül fel, az Egyetem ellenem fegyelmi eljárást indíthat.

.....

Hallgató

Budapest, dátum